

Be'ropí wa'aátehere Jesu Cristo Joãoore werêka pûri niî'

A'ti pûrí a'tíro weéro ohâ no'opâ niisé niî'

A'ti pûríre João sô'ó niî'ke pûrire ohâ'kita ohâki niîwî. Kî' bu'îri da'rêro Patmo wamêtiri nikiropi niîgi, ohâki niîwî.

A'ti pûrí Õ'âkî hi kî' iá'karo nohota be'ropíre a'tíro weegísami niisére wererí pûri niî'.

João kê'êgi weeró noho kî' i'yâ'kere ohâki niîwî.

Kî' sete Jesu Cristore ého peóse kurarikâharâ Ásiapi niirâ re ohâki niîwî.

Jesu Cristo Joãoore kê'esé weeró noho i'yó'ke niî'

1 A'ti pûrí be'ropí wa'aátehere Jesu Cristo wererí pûri niî'. Õ'âkî hi Jesu Cristore "Kâ'roákâ be'ro a'tíro wa'ârosa", niî i'yóki niîwî. Kî' Jesu Cristore ého peórâre teeré masî dutigi tohô werêki niîwî. Be'ró Jesu Cristo yi'f João wamêtigire teeré werê turiawî. Kî' Õ'âkî hire werê ko'tegi i'mî sekî hi me'ra tohô weewî. Yi'íta Jesu Cristore da'râ wâ'ya ko'tegi niî'.
2 Yi'f i'yâ'ke niî pe'tisere werêgiti. Yi'f ti'ó'ke kê'rare werêgiti. Õ'âkî hi uukû'kere Jesu Cristo yi'f re ãyuró werêwî.

3 A'ti pûrí ohâ'karo noho wa'aátoho kâ'ró dî'sâ!. No'ó a'ti pûríre Jesu Cristore ého peórâre bu'êgi noho e'katíse bokagísami. Tohô niikâ' a'ti pûrí Õ'âkî hi o'ô'kere bu'ekâ' ti'orâ pe'e kê'ra e'katíse bokarâ'sama. No'ó naâ a'ti pûrípi ohâ'kere diakî hí weerâ noho e'katíse bokarâ'sama.

João Jesu Cristore ého peóse kurarikâharâre ohâ'ke niî'

4 Yi'f misâ Ásiapi niirâ sete Jesu Cristore ého peóse kurarikâharâre ohâ!. Õ'âkî hi misâre ãyuró weeáto. Misâre ãyuró ti'ó yâ'akâ weeáto. Õ'âkî hi neê waropita niî'ki niîmi. A'tóka tero kê'rare niî nu'kukâ'mi. Be'ropí kê'rare opâturi a'tígísamí. Õ'âkî hi wiôgi duhirí kumuro tiro sete Õ'âkî hire werê ko'terâ bahutírá nu'kumá. Naâ toopí nu'kurâ Espírito Santore niî pe'tise tutuasé kiogí niîmi, niî sî'rirâ weemá. Naâ kê'ra misâre ãyuró weeáto. **5** Tohô niikâ' Jesu Cristo misâre ãyuró weeáto. Kî' Ó'âkî hi yeekâhasere keoró weregí niîmi. Kî' ita niî pe'tirâ wérâ'kârâ diporo masá mi'ta'ki niîmi. Kî' niî pe'tirâ a'tí dî'takâharâ wiôrâre dutími. Maríre ma'imí. Kî' wérígi, kî' yeé diî me'ra marí yâ'âro weé'kere yi'riowî.

⁶Kī wērisé me'ra marī wiôrā wa'âpā. Tohō niikā Ō'âkī hi yeere da'rará sâhapâ. Kī pakí dutisére da'raáto niîgi maríre tohō weeéki niîwî. Kī re ãyuró e'katí peorã. Tohō tutuagí niî nu'kugisami. Tohôta niiáto.

⁷Misâ ti'oyá. Ō'âkī hi besé'ki Cristo o'me kuráripi dihágisami. Kī a'tikâ, niî pe'tirâ i'yârâsama. Tohō niikâ kîf re wêhé'kârâpita i'yârâsama. Niî pe'tirâ a'tí di'takâharâ kîf a'tikâ i'yârâ, utírâsama. Tohôta wa'ârosa!.

⁸Marí wiôgi Ō'âkī hi tutuâ yi'ri ni'kagi a'tiro niîmi: "Yi'íta niî mi'tagi, niî tiogipi niî!" Ō'âkī hi neê waropita niî'ki niîmi. A'tóka tero kê'rare niî nu'kumi. Be'ropí kê'rare opâturi a'tîgisami.

João Jesu Cristore kê'esé weeró noho i'yâ'ke niî'

⁹Yi'í João misâ akawerégi weeró noho niî!. Misâ weeró nohota yi'í kê'ra pi'eti'. Marí ni'kâro noho Ō'âkî hi pô'ra niî!. Tohō niikâ yâ'aro wa'akâ, Jesu Cristo maríre wâkûtu tuuasere o'ômi. Yi'í Patmo wamêtiri nikiropi bu'iri da'reri wi'ipi niîwi. Ō'âkî hi yee kiti, Jesu Cristo uúkûl'kere werest bu'iri toopí niîwi. ¹⁰A'tiro wa'âwi yi'í re. Ni'lâ soorí nîmî niikâ Espírito Santo tutuaró me'ra kê'esé weeró noho i'yowí. Wâkûtiro yi'í sê'êma pe'e tutuaró uúkûkâ ti'owí. Kīf uúkûse coroneta putíro weeró noho bisî wi.

¹¹Kīf yi'í re a'tiro niîwî:

—Yi'íta niî mi'tagi, niî tiogipi niî!. Niî pe'tise mi'í i'yasére ni'lâ pûripi ohâya. Mi'í ohâ'kere Ásiapi niirâ sete kurari Jesu Cristore êho peóse kurarikâharâre o'ô'yo. Naâ a'tikérâ niîma: Éfesokâharâ, Esmirnakâharâ, Pérgamokâharâ, Tiatirakâharâ, Sardekâharâ, Filadélfia kâharâ, tohô niikâ Laodicéiakâharâre o'ô'yo, niîwî.

¹²Kīf tohô uúkûkâ ti'ogí, yi'í noá niîti? niîgi, mahâmi i'yawi. Setepagi sî'ô'o'se ouro me'ra weé'kepagire i'yawi. ¹³Teepagí wa'teropi ni'kí masiré i'yawi. Kīf su'tiro yoaróhore sâyâwî. Kīf kutíropí ouro me'ra weéka daare di'tewí.

¹⁴Kīf poâri ãyuró butisé poari niîwi. Kīf kapêri pe'e pekâ me'e i'hirí pô'ra weeró noho asiwí. ¹⁵Kīf di'pôkâri komé así pa'akihi pekâ me'epi i'hí ro weeró noho niîwi. Kīf uúkûse pehe maári po'ê yaha a'mâ birose weeró noho bisî wi. ¹⁶Kīf diakí hí kâha amukâpi sete yôkoáre kiowí. Kīf isêropí ni'lâ pîhi wiorí pihire kiowí. Tii pihí pí a pe'leseri ise yohâka pîhi niîwi. Kīf diâpoa imâ kohokí hi muhípü ipítí asistéro weeró noho niîwi.

¹⁷Kīf re i'yâ ikiâgi, wêrîgi weeró noho kīf di'pôkâri tiro birâ ke'akâti. Yi'í tohô wa'akâ i'yâgí, kīf diakí hí kâha amukâ me'ra yâa peó, yi'í re niîwî:

—Uítikâ'ya. Yi'íta niî mi'tagi, niî tiogipi niî!. ¹⁸Katí nu'kugi niî!. Too dipóropire wêrîwi. Ni'kâroakâre katí nu'kukâl. Yi'í masaré wêrî duti masi!. Pekâ me'epi wa'lâ duti masi!. Âpêrâ kê'rare "Pekâ me'epi wa'âsome", niî masi!. ¹⁹Mi'í i'yâ'kere, ni'kâroakâ niisére ohâya. Be'ropí mi'í i'yâátehe kê'rare ohâya. ²⁰Apêyere masá too dipóropi masi no'oya marí'kere werêgiti. A'râ sete yôkoá a'tiro niî sî'rîrâ weemá. Naâ yi'í re êho peóse kurarikâharâ wiôrâ sî'orí niirâ niîma. Sete sî'ô'o'se ouro me'ra weé'kepagi kê'ra a'tiro niî sî'rîro weé!. Teé tiikésepagi yi'í re êho peóse kurarikâharâ niîma, niî sî'rîro weé!, niîwî.

Éfesokâharâre ohâ'ke niî'

2 Jesu Cristo a'tiro niîwî:

—Éfesokâharâ, yi'í re êho peóri kurakâharâ wiôgi si'orí niigíre a'tiro niî ohâya: "Yi'í sete yôkoáre diakí hí kâha amukâpi kió!. Tohô niikâ sete

sí'l'ó'o'se ouro me'ra weé'kepagi wa'teropi sihâ!. ²Niî pe'tise misâ weesére yi'fî masî!. Misâ da'rásé, misâ wâkû tutuasere masî!. Tohô niikâ yâ'âro weerâre misâ iatísere masî!. Misâ basi âpêrâ naâ niisétisere i'yâ masî!. Naâ 'Jesu Cristo bese kûú'kârâ niî!', niîma. Tohô niîmirâ, niîtima. Tohô weérâ naâre i'yârâ, 'Niî soorâ niîma', niî!. Misâ naâ tohô weesére masî!. ³Yekâhásere da'rârâ, misâ ipítî pi'etíwi. Misâ teé pe'etíwi nî'kawí.

⁴Misâ âyuró weemíkâ, apéye noho misâre werê nemo sî'ri!. A'tîro niî!. Misâ neê waro maí nî'ka'karo weeró noho weé wee!. ⁵Tohô weérâ misâ neê waropi âyuró weé'kere wâkûya. Misâ yâ'âro weé'kere bihâ wetiya. Neê waropi niiséti'kereta weeyá taha. Misâ dika yuútikâ, misa yaá kurakâhagi sî'l'óo'kihire kô'âgiti. ⁶Apéye misâ weesé pe'e âyú niî!. Nicolaíta wamêtiri kurakâharâ weesétisere misâ neê kâ'roákâ iá wee!. Yî'fî kë'ra teeré neê iá wee!.

⁷Espírito Santo Jesu Cristore ého peórâre uúkumi. O'mê peeri kiorâ kîf uúkûsere ti'oyá. A'tîro niî!. Yî'fî paki tiro âyuró Paraíso wamêtiropi ni'kâgi yukî gî niî!. Âyuró weé yî'ri wetírâ ého peó du'utírâ tigî dikáre ba'â, katî nu'kurâsama", niî ohâya, niîwî.

Esmirnakâharâre ohâ'ke niî!

⁸Opâturi Jesu Cristo niî nemowî taha:

—Esmirnakâharâ, yi'fî re ého peóri kurakâharâ wiôgi sî'orí niigí kë'rare a'tîro ohâya: "Yî'fîta niî mi'tagi, niî tiogipi niî!. Yî'fî wêrî masá'ki niî!. ⁹Niî pe'tise misâ weesére masî!. Misâ pi'etíse, bahasé kiosere masî!. Tohô bahasé kiomirâ, pehê kiorâ weeró noho niî!. Apéyere masî!. Âpêrâ 'Judeu masa niî!', niîma. Tohô niîmirâ, misâre yâ'âro uúkuma. Naâ Judeu masa waro niîtima. Naâ wâti yaá kurakâharâ niîma. ¹⁰Misâ pi'etíatehere uítikâ'ya. Wâtî ni'karérâ misâ ého peósere du'u dutígi bu'íri da'rerí wi'ipi sâhakâ weegísamí. Misâ yoâtikâ piámukâse nimirita pi'etírasa!. Tohô weemíkâ, teé wêrîrâpi tohôta ého peó yapatíkâ'ya. Yî'fî tiropi misâre katî nu'kukâ weegíti.

¹¹Espírito Santo Jesu Cristore ého peórâre uúkumi. O'mê peeri kiorâ kîf uúkûsere ti'oyá. A'tîro niî!. Keoró weé yî'ri wetírâ ého peó du'utírâ pekâ me'epi wa'âsome", niî ohâya, niîwî.

Pérgamokâharâre ohâ'ke niî!

¹²Jesu Cristo niî nemowî taha:

—Pérgamokâharâ, yi'fî re ého peóri kurakâharâ wiôgi sî'orí niigí kë'rare a'tîro ohâya: "Yî'fî pî a pe'esi'i ise yohâka pîhi wiorí pihire kiogí niî!. ¹³Yî'fî misâ niî pe'tise weesére masî pe'okâ!. Misa yaá maka Pérgamo kë'rare masî!. Tii makápi wâtiâ wiôgi dutírâ kiosamí. Toopí niîmirâ, misâ yî'fî re siru tuú nu'ku!. Yî'fîre ého peó du'u wee!. Sô'ó niîka tero misa yaá maka wâtî niirópire a'tîro wa'âkaro niîwî. Antipa wamêtigi Ô'âkî hi yeeakâhasere keoró werêki niîwî. Âpêrâ kîf re misâ wa'teropi niigíre wêhé kô'akârâ niîwâ. Tiita kë'rare misâ yî'fî re neê ého peó du'utiwi.

¹⁴Apéye misâre a'tîro wereisé kió!. Diporópi ni'kí Balaão wamêtigi niîki niîwî. Kîf Balaque wamêtigire a'tîro bu'êki niîwî: 'Mi'f Israel kurakâharâre yâ'âro wee dutíya', niîki niîwî. 'Naâre misâ ého peógire o'ô'ke di'ire ba'â dutíya', niîki niîwî. Kîf tohô niikâ ti'ogi, Balaque naâ wêhé i'hâ moro peo'ke di'ire Israel kurakâharâre ba'â dutiki niîwî. Tohô niikâ naâ yâ'âro a'me târâ baha ke'atikâ weéki niîwî. A'tóka tero misâ

wa'tero ni'karérā Balaão wee dutí'ke nohore siru tuúma. ¹⁵ Apéye kē'rare ni'karérā yi'f yabisére a'tíro weemá. Nicolaíta wamétiri kurakáharā bu'esére siru tuúma. Neê du'ú sī'ritima. ¹⁶ Tohô weérā nií pe'tise misâ yā'âro weesére bihâ wetiya. Misâ dika yuútiikâ, misâ tiropi wa'âgiti. Yaa pihí wiorí pihí isêropi kiorí pihí me'ra misâre bu'íri da'régiti.

¹⁷ Espírito Santo yi'f re ého peórare uúkumi. O'mê peeri kiorá kifí uúkûsere ti'oyá. Keoró weé yi'ri wetígi ého peó du'utigire maná wamétise i'mî sekâhasere ekagísa!. Tohô niikâ kifí re ítâ pee butirí peere o'ögiti. Tii peépi masí no'oya marirí wamere ohâ no'orosa!. Neê ni'kí teé wameré masísome. Tii peére kiogí di'akí masigisami", nií ohâya, niíwí.

Tiatirakâharâre ohâ'ke nií!

¹⁸ Jesu Cristo nií nemowíaha:

—Tiatirakâharâ, yi'f re ého peóri kurakâharâ wiôgi si'orí niigíre a'tíro ohâya: "Yi'f Ó'âkí hi maki kapêrire pekâ me'e i hirí pô'ra weeró noho kiogí nií!. Tohô niikâ yi'f di'pôkâri komé así pa'akihí weeró noho nií!. ¹⁹ Nií pe'tise misâ weesére masí pe'okâ!. Misâ ma'isé, ého peóse, a'méri wee tamûse, wâkû tutuasere masí!. Ni'kâroakâre misâ neê waro weé'karo nemoró âyurô weérâ weé!.

²⁰ Tohô niimikâ, apéye misâre werê sî'ri!. A'tíro nií!. Misâ sô'ó niiko Jezabelre kô'â wee!. Koô 'Ó'âkí hi werê duti'kere werê turiago weé", niimimo. Tohô niîmigo, yi'f re da'râ ko'terâre nií soosere bu'êmo. Naâre yâ'âro weé, no'ó iaró a'me târâ baha ke'atikâ weemó. Tohô niikâ wa'ikí di'ire, naâ ye'kire ého peóse o'ô'ke di'ire ba'akâ weemó. ²¹ Tii nimípi koô yâ'âro weé'kere bihâ weti dika yuú dutimiwi. Neê dika yuú sî'ritimo. Koô yâ'âro a'me târásere du'ú sî'ritimo. ²² Tohô weégi koô yâ'âro weesére du'utikâ i'yâgi, koôre do'âtikâ weegíti. Koô me'ra yâ'âro weé a'me târârâre ipíti pi'etikâ weegíti. ²³ Koô pô'rare wêrikâ weegíti. Tohô weekâ, nií pe'tirâ Jesu Cristore ého peóse kurarikâharâ a'tíro niîrâsama: 'Kifí masâ ti'ó yâ'asere masími', niîrâsama. 'Naâ po'peapi wâkusére, i'sá kē'rare masí pe'okâ'mi', niîrâsama. 'Marí niisétisere keoró wapa yeégisami', niîrâsama. ²⁴ Apérâ misâ Tiatirapi niirâ Jezabel bu'esére siru tuútirâ, wâtiâ wiôgi yeekâhase ya'yíosere masítirâ noho pe'ere a'tíro niigíti: 'Misâre apéye dutí nemosome. ²⁵ A'té di'akí re weeyá. Misâ keoró weesétisere neê du'utikâ'ya. Teê yi'f a'tirí kurapi weé nu'kukâ'ya.'

²⁶ Keoró yi'f iaró noho weé yi'ri wetí ého peó du'utirâ, tohôta weé yapatikâ'ya. Tohô weerâre wiôrâ wa'akâ weegíti. ²⁷ Yi'f pakí yi'f re nií pe'tise makarikâharâ wiôgi sôrôowí. Yi'f kē'ra naâre meharóta sôrôogiti. Yará a'tíro weerâsama. Yâ'arâre tutuaró me'ra dutîrâsama. Komegí me'ra bapâri di'í me'ra ye'keparire paâ mitoro weeró noho naâre weerâsama.

²⁸ Apéye kē'rare yi'f iaró weé nu'kugire a'tíro weegíti. Naâre si'orí niigí weeró noho niigisami. Yôkoawí bo're ke'ari kura mihátigi weeró noho niigisami. ²⁹ Espírito Santo Jesu Cristore ého peórare uúkumi. O'mê peeri kiorá kifí uúkûsere ti'oyá", nií ohâya, niíwí.

Sarde wamétiri makakâharâre ohâ'ke nií!

3 Jesu Cristo nií nemowíaha:

—Sardekâharâ, yi'f re ého peóri kurakâharâ wiôgi si'orí niigíre a'tíro ohâya: "Yi'f sete Ó'âkí hire werê ko'terâ bahutírâre kió!. Naâ Espírito Santore nií pe'tise tutuasé kiogí niími, nií sî'rirâ weemá. Tohô

niiká tiikérata taha yōkoáre kió!. Nií pe'tise misâ weesére masí pe'oká!. Misâ 'O'ákí hi yeere áyuró weemá' nií no'orá nií!. Tohô niímirá, wêr'kárã weeró noho nií!. Kí i yeére neê weé wee!. ²Ti'o masíya. Misâ áyuró weesé pe'tíro weé!. Dí'saseákare áyuró weeyá. Misâ weesére a'tíro i'yá!. O'ákí hi i'yóropire misâ keoró weé wee!. ³Misâre bu'lé'kere wâkûya. Teeréta siru tuúya. Misâ keoró weetísere bihâ wetiya. Tohô weetíkâ, yi'í yahagí weeró noho weegítí. Wâkûtiro misâ tiropi bu'íri da'rêgi wa'ágiti.

⁴Tohô niímirikâ, tii maká Sarde misâ wa'teropire pehêterákâ áyuró weerâ niíma. Naâ yâ'aro weesére i'yâ kuu siru tuútima. Su'tí ū'íritirâ weeró noho niíttima. Áyuró weé'kárâ nií yuurâ, yi'í me'ra niírrásama. Su'tí butisé sâyarâ weeró noho bu'íri marirâ niírrásama.

⁵Apérâ kē'ra áyuró weé yi'í wetírá ého peó du'utirâ noho su'tí áyuró butisé sââ no'orásama. Katí nu'kuse kiorá naâ wameré ohâ o'oka pûripi kiorá naâ wameré neê koé no'osome. Koé no'oro noho o'ôrâ, yi'í pakí i'yóropire yi'í 'Naâre masí!', niígití. Mearótâ kí i re werê ko'terâ i'yóropi kē'rare niígití. ⁶Espírito Santo Jesu Cristore ého peórâre uúkûmi. O'mê peeri kiorá kí i uúkûsere ti'oyá", nií ohâya, niíwî.

Filadélfia kâharâre ohâ'ke nií!

⁷Jesu Cristo nií nemowî taha:

—Filadélfia kâharâ, yi'í re ého peóri kurakâharâ wiôgi si'orí niigíre a'tíro ohâya: "Yi'í yâ'asé moogí, diakí hí niigí nií!. Yi'í diporókí hi wiôgi Davi yaá sâwire kió!. Yi'í ni'kitá masá 'O'ákí hi tiropi wa'akâ wee masí!. Apérâ wa'âtikâ kē'rare wee masí!. Yi'í pââokâ, neê ápi bi'a masitimi. Bi'akâ kē'rare, neê ápi pââo masitimi. Misâre a'tíro werégiti. ⁸Nií pe'tise misâ weesére masí pe'oká!. Yi'í misâre pehê yee kâhásere wereátehere kûuwi. Teeré wee masí!. Neê ni'kí teeré ka'mú ta'a masitimi. Misâ tutuâtirâ nií!. Tutuâtimirâ, yeé bu'esére áyuró yi'í!. Yee kâhásere apérâre uúkûrâ, 'Kí i re masí', nií!. ⁹Apérâ a'tíro niíssama: 'Judeu masa nií!', niíssama. Tohô niímirâ, Judeu masa waro niíttima. Nií soorâ wâtiâ wiôgi yaa kurakâharâ niíma. A'tíro weegítí naâre. Naâre misâ diporo ehâ ke'akâ weegítí. Yi'í tohô weekâ, yi'í misâre ma'lisére masírrásama. ¹⁰Misâre mehékâ wa'akâ wâkû tutua duti'kere keoró weewí. Tohô weégi nií pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâ pi'etíri kura misâre ko'têgiti. Nií pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâre de'rô ého peómiti naa? niígi, naâre pi'etíkâ weegítí.

¹¹Maatá a'fígiti taha. Misâ keoró weesétisere neê du'utíkâ'ya. Misâ keoró weetírá, O'ákí hi misâre o'ô booka be'to, kí i 'O'ögiti' niíkere bahurió boosa!. Apérâre o'ô boosami. Tohô weéra keoró weé nu'kukâ'ya. ¹²Áyuró weé yi'í re wetí ého peó du'utirâre yi'í pakí tiro kûûgiti. Naâ kí i yaá wi'lkâhase botâri weoró noho kí i tiro nií nu'kurâsama. Yi'í pakí wameré naâpíre ohâgiti. Kí i yaá maka wamé kē'rare ohâgiti. Kí i yaá maka, apé ma'ma maká Jerusalé waméti!. Tii maká i'mâ sekâha maka nií!. A'ti nukukâpi dihâtirosa!. Yi'í kē'ra naâre yi'í wamé, ma'má ape wamé ohâgiti. ¹³Espírito Santo Jesu Cristore ého peórâre uúkûmi. O'mê peeri kiorá kí i uúkûsere ti'oyá", nií ohâya, niíwî.

Laodicéia kâharâre ohâ'ke nií!

¹⁴Jesu Cristo nií nemowî taha:

—Laodicéia kâharâ, yi'í re ého peóri kurakâharâ wiôgi si'orí niigí kē'rare a'tíro ohâya: "Yi'í diakí hí uúkûgi nií!. O'ákí hi yee kitire keoró

werê nu'kugí nií!. Ó'âkí hi yi'í me'ra nií pe'tisere weewí. ¹⁵ Nií pe'tise misâ weesére masí pe'oká!. Yarâ niímirâta, âyuró ého peó wee!. Misâ ého peórâ waro niikâ, âyu boópâ. Yi'í re ého peótikâ, yâ'â nií boosa!. Yi'í re bu'í di'akí ého peókâ maa, tootá yâ'â yi'ria!. ¹⁶ Misâ tohô weesére yabí yi'riasa!. ¹⁷ Misâ a'tíro uúkû!: 'Pehé kió!. Nií pe'tise âyuró wa'â!. Neê di'sá wee!', nií!. Misâ neê ti'o masí wee!. Pahasé kiorâ waro weeró noho kapéri i'yâtirâ, su'ti marírâ weeró noho nií!. ¹⁸ Tohô weégi misâre niígitî. Misâ ouro pekâ me'epi i'hâ apó'ke yi'í kiosére yê'êya. Pi'etímirâ yi'í re ého peórâ, ouro kiorâ weeró noho nií!. Teeré kiórâ, misâ pehé kiorâ niírâsa!. Apêye kê'rare su'ti butisé yi'í kiosére sâyâya. Misâ teeré sâyakâ, bopôyase pe'tiá wa'ârosa!. Yi'riô no'o'kârâ niírâsa!. Tohô niikâ kapéri piosé yi'í kiosére yê'êya. Misâ teé piôka be'ro âyuró i'yârâsa' taha. Yeekâhásere âyuró masírâsa'.

¹⁹ Yi'í ma'irâ nií pe'tirâre tu'tí boo kure!. Naâ yâ'âro weesére du'u dutígi tohô weé!. Tohô weérâ yeekâhásere ipítí weé sî'riya. Misâ yâ'âro weé'kere bihâ weti dika yuúya. ²⁰ Ti'oyá. Yi'í sâháa sî'rîgi, ni'lkí sopé pi'to pisû nu'kugí weeró noho nií!. No'ó yi'íre ti'ogí, kíí me'ra nií dutigí pâôo sôrogí nohore a'tíro weegíti. Kíí me'ra sî'orí e'katí, nií nu'kugiti. Kíí kê'ra yi'í me'ra meharóta weegísami.

²¹ Âyuró weé yi'ri wetí ého peó du'utirâre yi'í me'ra wiôgi duhirí kumuropi dipogíti. Yi'í marikâ, âyuró weé yi'ri wetí'ki yi'í pakí me'ra wiôgi duhirí kumuropi nií!. Tohôta yi'í kê'ra naâre meharóta weegíti.

²² Espírito Santo Jesu Cristore ého peórâre uúkûmi. O'mê peeri kiorâ kíí uúkûsere ti'oyá", nií ohâya, niíwí.

I'mí sepi naâ Ó'âkí hire ého peósere i'yâ'ke nií!

4 Be'ró yi'í João i'mí sepi i'yâ morowi. Toopí ni'kâ sope susukâ i'yâwi. Too dipóro coroneta putipihí putí'karo weeró noho bisâ'kita taha uúkûwi. A'tíro niíwí yi'í re:

—A'topí mihátia. Be'ró wa'aátehere mi'í re i'yogítigi weé!, niíwí.

² Kíí tohô niíka be'roakâ maatá Espírito Santo tutuaró me'ra yi'í re i'mí sepire miáawí. Toopí wiôgi duhirí kumurore i'yâwi. Tii kumúropi duhigíre i'yâwi. ³ Kíí i'tâ pee pûúro así pa'ari pee weeró noho bahugí niíwí. Jaspe ou sardônica i'tâ sô'akahá wa'terí pee weeró noho así pa'awi. ⁴ Wiôgi duhirí kumuro tiropi vinte e quatro wiôrâ duhisé kumuri niíwí. Teé duhisé kumuripire tiikérâta taha wiôrâ bikirâ duhîwâ. Naâ su'tí butisére sâyâwâ. Naâ níki naâ dipopápíre ouro me'ra weé'ke be'torire pesâwâ. ⁵ Ó'âkí hi wiôgi duhirí kumuropire bipô ya'baró weeró noho bahuwí. Tohô niikâ bipô paâro weeró noho pûúro bisí wi. Tii kumúro tiro sete sî'oo'se tuturi nu'kuwí. Tee tutúri níkita taha Ó'âkí hire werê ko'terâ bahutírá niíma. Naáta Espírito Santore tutuasé kiogí niími, nií sî'rîrâ weemá. ⁶ Apêye kê'ra tii kumúro tiro diâ pahirí maa weeró noho bahurô akostíro niíwi.

Tii kumúro sumútohopi ápêrâ ba'pâritirâ katirâ weeró noho bahurâ nu'kuwâ. Nií pe'tiro naâ diâpôapi, naâ sê'êmâpire kapéri kió bi'awâ. ⁷ Nií mi'tagi ya í pahegí sô'agí weeró noho bahuwí. Kíí be'rokí hi masí weeró noho bahugí niíwí. Kíí be'rokí hi aâ pakí wií wâ'kagi weeró noho bahugí niíwí. ⁸ Nií pe'tirâ naâ níki seis wiisé kiowâ. Naâ wiisé bu'i, naâ wiisé dokapi kapéri weeró noho bahusé pehé kiowâ. Naâ imí kohore, yamíre a'tíro bisí nu'kuwâ:

Ó'âkî hí marî wiôgi âyú butia'gi, yâ'asé moogí niîmi. Tutuâ
yi'rígí niîmi. Kí'ita niîmi neê waropita niî'ki. A'tóka tero kë'rare
niî nu'kukâ'mi. Be'ropí kë'rare opâturi a'tigisami, niîwâ.

⁹Wiôgi duhirí kumuropí duhigí, katí nu'kugire naâ ba'pâritirâ kí'
niisétisere âyuró uûkû, e'katí peo, "Âyú!" niîwâ. ¹⁰Naâ tohô weesétiri nikí
sô'ó niîkârâ vinte e quatro wiôrâ bikirâ kí' diporo ehâ ke'a mihawâ. Kí'
katí nu'kugire êho peówâ. Kí' dí'pôkâri tiropí naa yeé ouro me'ra weé'ke
be'torire kûuwâ. Tohô niikâ naâ vinte e quatro wiôrâ bikirâ a'tiro niîwâ:

¹¹ Ó'âkî hí i'sâ wiôgi, mi'l' ayú butia'gi niî'. Mi'l' re âyuró uûkûro iá'.

Mi'l' niî pe'tirâ yi'rîoro ayú yi'rígí, tutuâ yi'rî ni'kagi niî'.

Mi'l' niî pe'tisere weé'ki niî'. Mi'l' iaró me'ra niî pe'tise niî'.

Teé mi'l' iaró me'rata niî pe'tise weé no'okaro niîwi, niîwâ.

Ovelha wi'magí papéra tûrure pââ masise niî'

5 Ó'âkî hí i'mâ se wiôgi duhirí kumuropí duhîwî. Kí' ni'kâ papéra tûrure
diakî hí kâha amukâpi kiowí. Tii tûrû pâ a pe'leseri ohâka tûru niîwi.
Setetiri pi'râ bi'aka tûru niîwi. ²Wiôgi duhirí kumuro pi'to ni'kí Ó'âkî hire
werê ko'tegi tutuagíre i'yâwi. Kí' tutuaró me'ra a'tiro sêrî yâ'awî:

—Noho nohó a'ti tûrûre pââ masiakîhi âyugí niîti?

³Nea ni'kí i'mâ sepi niigí, a'ti nukukâpi niigí, tohô niikâ a'ti nukukâ
dokapi niigí tii tûrûre pââ masitiwî. Tohô niikâ neê kâ'rô tii tûrûre pââ
bu'eâkîhire i'yâ no'oya mariwî. ⁴Yi'l' João neê ni'kí tii tûrûre pââ masitikâ,
teé ohâ'kere bu'ê masitikâ i'yâgi, pûûro utîwi. ⁵Yi'l' utirí kura ni'kí wiôgi
bikí yi'l' re niîwî:

—Toô kâ'rota utîya. Diporókî hí wiôgi Davi paramí niî turiagi âyuró
weé yi'rî wetí tohawí. Kí' Judá yaá kurakî hí yaâ sô'agí tutuagí weeró
noho wiôgi niîmi. Kí' a'ti tûrûre pââ masimi. Teé pi'râ bi'a'ke kë'rare pââ
masimi.

⁶Kí' tohô niika be'ro yi'l' Cristo masa mihâ'kire i'yâwi. Kí' ovelha
wi'magí wêhé no'o'ki weeró noho bahuwí. Kí' wiôgi duhirí kumuro pi'to
katigí nu'kuwí. Sô'ó niîkârâ ba'pâritirâ katirâ weeró noho bahurâ, tohô
niikâ wiôrâ bikirâ wa'teropí nu'kuwí. Kí' sete kapé sa'ari kiogí niîwi.
Tiikkésata taha kapérei kë'rare kiowí. Kí' kapé sa'ari tutuasé kiogí niîmi,
niî sî'rîro weé'. Kí' kapérei pe'e a'tiro niî sî'rîro weé'. Kí' Espírito Santore
kiomí. Tohô weégi niî pe'tisere, niî pe'tiropí niisére masí pe'okâ'mi, niîro
weé'. ⁷Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wiôgi duhirí
kumuro pi'topi wa'âwî. Toopí wiôgi diakî hí kâha amukâpi kiôka tûrure
miîwî. ⁸Kí' tohô weekâ i'yârâ, naâ ba'pâritirâ katirâ weeró noho bahurâ,
tohô niikâ vinte e quatro wiôrâ bikirâ kí' dí'pôkâpi ehâ ke'awâ. Naâ nikí
biâ pî tese pakare kiowâ. Naâ nikí ouro me'ra weé'ke paari bapârire kiowâ.
Tee paári i'mâ tihise i'hâ morosere posetise paari niîwi. Teé i'mâ tihise
Ó'âkî hire êho peórâ naâ sêrisé niî', niî sî'rîro weé'. ⁹Naâ Ó'âkî hi maki
ovelha wi'magí weeró noho bahugíre apêye ma'má basasére basâ peowâ.
A'tiro niîwâ:

Mi'l' âyugí niî'. Mi'l' a'ti tûrûre miî masi'. A'té pi'râ bi'a'kere pââ
masi'. A'tiro niî'. Mi'l' wêhé no'o'ki niîwi. Mi'l' wêrisé me'ra,

mi'l' diî me'ra niî pe'tirâ masá Ó'âkî hí yarâ niiáto niîgi
wapa yeéki niîwi. Niî pe'tise kurarikâharâre, mehêkâ uûkûrâre,
niî pe'tiropí niirâre Ó'âkî hí yarâ wa'akâ weéki niîwi.

Tohô weégi mi'l' a'ti tûrûre miî masi'.

¹⁰ Ó'âkî hi yarâre wiôrâ sâhakâ weéki niîwi. Tohô niikâ Ó'âkî hi yeere da'rârâ sôróoki niîwi. Niî pe'tirokâharâre dutrâsama, niî basâwâ.

¹¹ Be'ró yi'f i'mî sepi niirâ Ó'âkî hire werê ko'terâ pâharâre i'yâwi. Naâ uukûsere ti'owí. Naâ pâharâ a'tîro weewâ. Wiôgi duhirí kumuro sumútoho, tohô niikâ ba'pâritirâ katirâ weeró noho bahurâ, âpêrâ wiôrâ bikirâ sumútoho nu'ku mahámi sitiawâ. Pâharâ waro niî yi'rio kehokâ'wâ.

¹² Tutuaró me're a'tîro niîwâ:

Ovelha wi'magí naâ wêhé no'o'kî ãyugí waro niîmi.

Tohô weégi niî pe'tirâre dutî masimi. Niî pe'tisere kio masími. Niî pe'tisere masî pe'omi. Tutuagí niîmi.

Niî pe'tirâ "Ayú yi'riami" niî no'ogi niîmi. Kîf Ó'âkî hi asistésere kiogí niîmi. Niî pe'tirâ kîf re e'katí peoma, niî basâwâ.

¹³ Be'ró âpêrâ uukûse kē'rare ti'owí. Naâ a'tikérâ niîwâ. Niî pe'tirâ Ó'âkî hi weé'kârâ i'mî sepi niirâ, a'tí di'tapi niirâ, di'tâ po'peapi niirâ niîwâ. Tohô niikâ diâ pahirí maapi niirâ niîwâ. Naâ a'tîro basâ peowâ: Wiôgi duhirí kumuropi duhigíre niî pe'tirâ e'katí peoato.

Niî pe'tirâ kîf re "Ayú yi'riami", niiáto. "Asistése, tutuasé kiogí niîmi", niiáto. Tohô niikâ Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí kē'rare tohôta e'katí peo nu'kukâ'ato, niîwâ.

¹⁴ Naâ tohô niikâ ti'ôrâ, sôlô niîkârâ ba'pâritirâ katirâ weeró noho bahurâ "Tohôta wa'aâto", niîwâ. Âpêrâ vinte e quatro wiôrâ bikirâ ehâ ke'a, kîf re katî nu'kugire êho peówâ.

Ovelha wi'magí papéra tûrure pââ wâ'ka'ke niî'

6 Be'ró Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí tii tûrû pi'râ bi'a'kere pâakâ i'yâwi. Kîf pi'râ bi'a mi'ta'karo pââka be'ro ni'kí sô'ó niîkârâ ba'pâritirâ katisé kiorâ niî mi'tagi ya' pahigí sô'agí weeró noho bahugí uukûsere ti'owí. Kîf uukûse bipô paasé weeró noho biši wi. A'tîro niîwî:

—A'tiá.

² Kîf tohô niîka be'ro ni'kí cavalô butigíre i'yâwi. Kîf bu'ipi pesagí ni'kâ biê têhere kiowí. Âpêrâ kîf re ni'kâ be'to dipôapi pesarí be'tore peôwâ. Kîf weé nu'ku'karo weeró noho âpêrâre dokâ ke'akâ weégi wa'âwî taha.

³ Be'ró Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pââwî taha. Kîf pâakâ, âpí katisé kiogí wekî weeró noho bahugí niî mi'tagi be'rokî hi uukûwî taha:

—A'tiá, niîwî.

⁴ Be'ró âpí cavalô sô'agí wi'hâawî. Kîf bu'i pesagíre a'ti nukukâpi niirâre a'mê wêhe dutigí o'ôo'wî.

—A'me këése marirô niítikâ'ato, niîwî. Masaré a'mê wêhekâ weewî.

Kîf re pahirí pihihore o'ôwî.

⁵ Be'ró taha Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pââwî. Kîf tohô weekâ, âpí katisé kiogí masí weeró noho diâpoatigi uukûwî:

—A'tiá, niîwî.

Be'ró âpí cavalô yiigíre i'yâwi. Kîf bu'ipi pesagí ni'kâro nikisé keoróre kiowí. ⁶ Katisé kiorâ weeró noho bahurâ wa'teropire ni'kí uukûkâ ti'owí. A'tîro niîwî:

—Ba'asé a'tîro wapatírosa!. Ni'kâ quilo trigo peeri ni'kâ nimi da'ra wapá ta'ase weeró noho wapatírosa!. I'tiá quilo cevada peeri ni'kâ nimi da'ra

wapá ta'ase weeró noho wapatírosa!. Í'sê piritári ba'ase, tohô niiká í'sê dika koo vinho pe'tiká weetíká'ato, niíwí.

⁷Be'ró Ó'âkí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pââwí. Kíí pääká, ápi katisé kiogí âa paki wií wâ'kagi weeró noho bahugí uúkuká ti'owí:

—A'tiá, niíwí.

⁸Be'ró ápi cavalore í'yâwi. Kíí butí wihihi niíwí. Kíí bu'i pesagí Wêrisé wamêtíwi. Kíí be'ro ápi wêrî'l kârã naâ nîrökí hipí siru tuú wâ'katiwí. Ovelha wi'magí a'ti nukûkâkâharâre kâ'roákâ dekô me'ra diharó wêhe dutígi o'ô'o'wí. A'mê wêhese me'ra, ihá boasé me'ra, do'âtise me'ra boâ dutígi o'ô'o'wí. Tohô niiká wa'íkí râ, yaíwa me'ra masaré wêhe dutígi o'ô'o'wí.

⁹Be'ró Ó'âkí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pââwí taha. Kíí pääká, naâ Ó'âkí hire wa'íkí râre í'hâ moro peo wiarore í'yâwi. Too dokápi Ó'âkí hire ého peórâ wêhé no'o'kârã ehêri pô'rari niíwí. Naâ kíí re ého peóse bu'iri, tohô niiká Jesu Cristo yee kitire werecé bu'iri wêhé no'okârã niíwâ. ¹⁰Naâ tutuaró me'ra uúkûwâ. A'tíro niíwâ:

—Wiôgi, áyú butia'gi, mi'í yâ'asé moogí nií!. Mi'í “Weegíti” nií'kere keoró weé!. De'ró niiká mi'í nukûkâkâharâ ïsâre wêhê'l kârâre bu'íri da'rê a'megisari?

¹¹Be'ró naâre su'tí butisére o'ôwí. A'tíro niíwí:

—Soó ni'lya yuhûpi. Apêrâ misâ akawerérâ Jesu Cristo yeere wererâ misâ weeró noho wêhé no'orâsama. Misâ soorâsa!. Teé “Tiikérâre wêherâsama” nií'ke wa'akâ pi soorâsa!, niíwí.

¹²Be'ró Ó'âkí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pââwí taha. Kíí pääká, di'tâ pûúro nara sâawi. Muhípü imí kohokí hi na'í tí'a wa'âwí. Wêrî'l kârâre bihâ wetirâ su'tí yíisé sâyâro weeró noho wa'âwí. Muhípü yamíkí hi di'í weeró noho pûúro sô'âwí.

¹³Yôkoá kê'ra í'miáropi nií'kârã nukûkâpi birí dihawâ. Naâ yuki diká wi'masé weeró noho wa'âwâ. Yuki diká marikâ wí'ró pûúro wêekâ, birí diha!. Tohô weeró noho wa'âwâ. ¹⁴Í'mí se marí papérare tûrêro weeró noho bahu dutiá wa'âwi. Nií pe'tise íripagí, opa nikíri apé sia'pi wa'âwi. ¹⁵A'tí imí kohokâharâ wiôrâ í'tâ tutiripí du'tiwâ. Tohô niiká íripagí kâhase ïta paá pakase dokapi du'tiwâ. Ápêrâ kê'ra pehê kiorâ, surára wiôrâ, tutuarâ, da'râ ko'terâ, da'râ ko'tetirâ du'tiwâ. ¹⁶Naâ írigíre, ïta paâre niíwâ:

—Ísâ bu'í birí pehaya. Wiôgi duhirí kumuropi duhigí ïsâre bu'íri da'regi weemí. ïsâre ka'mú ta'aya. Ovelha wi'magí kê'ra ïsâre ipítí bu'íri da'regi weemí. Ka'mú ta'aya. ¹⁷Masaré bu'íri da'reátihi ními nií toha!. Noá pôo téó boosari teeré? nií karíkûwâ.

Israel yee kurarikâharâre Ó'âkí hi wamere yâa kûú'ke nií'

7 Ó'âkí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí teé pi'râ bi'a'kere pääká í'yâka be'ro apêye í'yâwi. Ba'pâritirâ Ó'âkí hire werê ko'terâ a'ti nukûkâpire ba'pâritise sumútôhoripi nu'kukâ í'yâwi. Naâ nikí wí'ró naâ tiro hasére ka'mú ta'awâ. Tohô weéro wí'ró di'tâpíre, diâ pahirí maapire, yukipagí bu'ipire wêéotiwi. ²Ápi Ó'âkí hire werê ko'tegi kê'rare í'yâpi. Kíí muhípü mihâtiro pe'e a'fîwí. Kíí Ó'âkí hi katí nu'kugi wamé yâa kûúrore kiowí. Árâ ba'pâritirâ di'târe, diâ pahirí maare dohôré! duti no'okârã niíwâ. Kíí naâre karíkûwí:

³—Di'tâ, diâ pahirí maare, yikipagíre dohórë'tikâ'ya yuhûpi. Marí wiôgire da'râ ko'terâre naâ diâpoapi kîf wameré yâa kûuka be'ropi dohórë'ya, niîwî.

⁴Cento quarenta e quatro mil masa Israel paramérâ niî turiase kurarikâharâ naâ diâpoapi yâa kûú no'owâ. ⁵Judá yaa kurakâharâ doze mil ohâ yâa kûú no'owâ. Rubén yaa kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. Gade yaa kurakâharâ kë'ra doze mil yâa kûú no'owâ. ⁶Apêrâ Aser yaa kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. Naftali yaa kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. Manassé yaa kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ.

⁷Tohô niikâ Simeão yaa kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. Levi yaá kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. Issacar yaa kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. ⁸Zebulô yaa kurakâharâ kë'ra doze mil yâa kûú no'owâ. José yaá kurakâharâ doze mil yâa kûú no'owâ. Benjami yaa kurakâharâ kë'ra doze mil yâa kûú no'owâ. Niî pe'tirâ naa yeé diâpoaripire yâa kûú no'o'kârâ di'akî niîwî.

Su'tí butisé sâyarâ pâharâ Ō'âkî hi diakî hi nu'kusé kiti niî'

⁹Israel yee kurarikâharâre yâa kûú no'oka be'ro a'tiro ï'yâwi. Pâharâ masá niî pe'tise kurarikâharâ, mehêkâ uúkûrâ, niî pe'tirokâharâpire ï'yâwi. Naâ wiôgi duhirí kumuro diakî hi, tohô niikâ Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí diakî hi nu'kuwâ. Pâharâ waro niîwâ. Neê ba'pâ keota basiótawâ. Naâ su'tí butisére sâyâ, pûrî opa keérire kiowâ.

¹⁰Naâ karíkûwâ:

Ō'âkî hi marî wiôgi maríre yi'riogí niîmi. Kîf wiôgi duhirí kumuropi duhîmi. Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí kë'ra maríre yi'riogí niîmi, niî karíkûwâ.

¹¹Niî pe'tirâ Ō'âkî hire werê ko'terâ wiôgi duhirí kumuro sumútohopi nu'ku mahâmî sitiawâ. Tohô niikâ sô'ó niîkârâ wiôrâ bikirâ re, ãpêrâ katisé kiorâ weeró noho bahurâre mahâmî sitiawâ. Naâ Ō'âkî hire werê ko'terâ wiôgi duhirí kumuro tiro ehâ ke'a, Ō'âkî hire êho peórâ naâ diâpoarie paâ mu'ri ke'awâ. ¹²A'tiro niîwâ:

A'tiro wa'áato marî wiôgire. Niî pe'tirâ kîf re êho peoáto.

“Asistégi, masî pe'ogi niîmi”, niiáto. Niî pe'tirâ “Ayú yi'riami”, niî e'katí peoato. Niî pe'tirâre dutími. “Tutuâ yi'rigi niîmi”, niiáto. A'té tohôta niî nu'kuato. Tohôta niiáto, niî êho peówâ.

¹³Ni'kí wiôgi bikí yi'fí re sérí yâlawî:

—A'râ su'tí butisé sâyarâ no'okâhârâ niîti? No'opí a'tiápari? niîwî.

¹⁴Yi'fí kîf re yi'tiwí:

—Wiôgi, mi'fí masísâ!

Kîf pe'e yi'fí re niîwî:

—A'râ nukûkâkâharâ pûûro pi'etika terore naâ kë'ra pi'etí'kârâ niîma. Naâ Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wêrisé me'rea naâ ehêri pôl'raripi yâ'asé moorâ tohâkârâ niîwâ. ¹⁵Tohô weérâ naâ Ō'âkî hi duhirí kumuro tiro niî nu'kuwâ'ma. Kî i yaâ wi'ipire imî kohori niki, yamîri niki kîf iaró weemá. Wiôgi duhirí kumuropi duhigí naâ me'rea niîmi. Naâre ko'têmi. ¹⁶Naâ iahâ boâ, aks wiô nemosome. Naâre muhípü imî kohokî hi i hâ nemosome. Asisé yâisére ti'ó yâ'a nemosome. ¹⁷Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wiôgi duhirí kumuro pi'topí niigí ovelhare ko'têgi weeró noho naâre ko'têgisami. Akó wiharí peepi miâagisami. Teeré sî'rírá, katî nu'kurâsama. Ō'âkî hi niî pe'tirâ naâ ya'ko koó wiharâre tuu koégisami.

**Papéra tûrure naâ pi'râ bi'a tio'ke kiti, tohô niikâ' ouro
me'ra weékaga i hâ moro peokaha kiti niî'**

8 Be'ró Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí naâ pi'râ bi'a tio'karore pâawí. Kîf pâakâ, niî pe'tiro i'mî sepi di'ta mariá wa'âwi. Ni'kâ hora deko tohô wa'âwi. ²Be'ró sete Ó'âkî hire werê ko'terâ kîf pi'to nu'lkurâ re i'yâwi. Naâre naâ niki putisé coronetare o'ôwî. ³Be'ró âpí Ó'âkî hire werê ko'tegi a'tîwî. Kîf i'mî tihise i hâ morokaha ouro me'ra weékagare kiowí. Kîf Ó'âkî hire wa'ikîrâ i hâ moro peo wiaro pi'topi ehâ ni'l'kawí. Pehé i'mî tihise kîf re i hâ moro peoatehere o'ôwâ. Niî pe'tirâ Ó'âkî hi yarâ kîf re sérí'ke me'ra moré su'u i hâ moro peoatehere o'ôwâ. Kîf ouro me'ra weé'karo i'mî tihise i hâ moro wiaropi wiôgi duhirí kumuro diakí hi teeré i hâ morowí. ⁴Kîf i hâ morose i'mî tihise o'mé Ó'âkî hi tiropi mihâwi. Ó'âkî hi yarâ kîf re sérí'ke me'ra moré su'u mihawi. ⁵Be'ró Ó'âkî hire werê ko'tegi i'mî tihise i hâ moro wiaropikâhase pekâ me'e i hâ moa'kere i'mî tihise i hâ morokahapí ôrê sâawí. Be'ró tigakahásere a'ti nukúkâpire po'o dihówí. Kîf tohô weéka be're bipô paakâ, ipíti bisisére ti'owí. Bipô ya'bakâ i'yâwi. Tohô niikâ' di'tâ nara sâawí.

Ó'âkî hire werê ko'terâ coroneta putiátehe niî'

⁶Be'ró sete Ó'âkî hire werê ko'terâ naâ coroneta putisére apo yuuwâ. ⁷Niî mi'tagi putiwi. Kîf putíka be're yisiáse peeri a'ti nukúkâpire birâ dihawi. Tohô niikâ' pakâ me'e diî me'ra moré'ke birâ dihawi. Tohô wa'akâ, di'tâ kâ'rô dekô boo kure i hâ wi. Yukipagí kē'ra meharóta dekô boo kurepita i hâ wi. Niî pe'tise taâ i hâ pe'tia wa'âwi.

⁸Kîf be'rokí hi putiwi. Kîf putíka be're ni'kâgi i rigí i hikihí diâ pahirí maahopí doke yôo no'owi. Tii maá deko boo kure diî maa wa'âwi. ⁹Diâ pahirí maakâharâ dekô boo kure wêrîwâ. Yukâ sipawí kē'ra tii maápi niisé dekô boo kure mirí i hâ kô'a no'owi.

¹⁰Be'ró, piárâ be'rokí hi putiwi. Kîf putíka be're yôkoâwí pahigí i'miárokí hi birâ dihawí. Birâ dihagi, sî'oo'ri tuturoho weeró noho i hâ dihawí. Kîf diâpíre, ô'ô maha maariakâpire dekô boo kure doké bi'pe ke'awí. ¹¹Yôkoâwí "Siegí" wamêtiwi. Akó a'ti nukúkâhase kîf dokê kel'a'karo ehâ tu'aro akó sîesé wa'âwi. Teé akoré sî'rírá, pâharâ masá wêrîwâ.

¹²I'tiárá be'rokí hi putiwi taha. Kîf putikâ, muhîpü imî kohokí hi dekô boo kure paâ no'owi. Tohô wa'akâ imî koho dekô boo kure na'lí tî'a wa'âwi. Muhîpü yamîkí hi, yôkoá kē'rare tohôta paâ no'owâ. Tohô weérâ yamîpire dekô boo kure bo'rê yuutiwâ.

¹³Be'ró i'yâwi taha. Ni'kí aâ paki a'ti imî koho dekopi wiikâ' i'yâwi. Tuttuaró me'ra a'tiro niîwi:

—Apêrâ i'tiárá Ó'âkî hire werê ko'terâ putikâ, yâ'â butia'ro wa'ârosa' a'ti nukúkâharâre, niîwi.

9 Ba'pâritirâ be'rokí hi putiwi. Kîf putikâ, ni'kí yôkoâwí nukúkâpi birâ dihalkire i'yâwi. Kîf re ni'kâhâ sâwi o'ôwâ. Kopê niî bahu dutí dihari peekâhâ sâwi niîwi. ²Be'ró kîf tii peére pââowí. Pââoka be're o'mé paka wihamâwi. Tii peékhâse o'mé muhîpüre tuú bi'akâ'wi. Na'lí tî'a wa'âwi. ³Teé o'mé me'ra pâharâ mi'mî ri wi'ia wii wihamâwi. Niî pe'tiropi wi' se'sa wa'âwâ. Naâ mi'mî ri wi'ia a'ti nukúkâharâ kutípa weeró noho toâwâ. Naâ siipâpíre kutípa weeró noho toakahâ kiowâ. ⁴Naâre taâre,

otesére, yikipagíre dohórē' dutigi meheta weewí. Masá naâ diâpoapi Ó'âkî hi wamé yâa kúu no'oya marirâ' di'akî re toâ dutiwí.⁵ Naâre toâ wêhe dutitiwí. Ni'kâmukâse muhipûri naâre pûrikâ' wee dutiwí. Naâ toasé kutípa weeró noho pûriwí.⁶ Tohô wa'arí kurare masá ípítî wêrî sî'rimiwâ. Naâ wêrî sî'rimikâ, basiótiwi.

⁷Mi'mî ri wi'ia cavaloa a'mê wêheatoho diporo apo yuú'lkârâ weeró noho bahuwâ. Naâ dipopápi ouro me'ra weé'ke be'tori weeró noho bahusére pesâwâ. Naâ diâpoa masí diâpoa weeró noho bahuwí.⁸ Naâ poârire numiâ weeró noho poâ ni'motiwi. Naâ upíkari yaí upíkari weeró noho bahuwí.⁹ Naâ ipiré ka'mú ta'arâ, komé su'ti weeró noho bahusére kiowâ. Naâ wiikâ, ipítî bisî wi. Masá a'mê wêherâ wa'ârâtirâ, cavaloa wehesépawí wa'âro weeró noho bisî wi.¹⁰ Naâ siipápi toasé kiosé me'ra ni'kâmukâse muhipûri masaré toâwâ.¹¹ Mi'mî ri wi'ia wiôgi niî buhu dutí dihari pootho wiôgi niîmi. Kífta tii peére pââwí. Kífti wamé hebreu yee me'ra Abadô wamêtíwi. Grego yee me'ra Apoliô wamêtíwi. Dohórê'ri masí niîmi, niî sî'riro weé'.

¹²Niî mi'l'tase yâ'asé pe'tí. Piáro di'sá.

¹³Ni'kâmukârâ be'rokî hi putiwí. Kífti putikâ, ni'kí uúkukâ ti'owí. Ó'âkî hi niirópi Ó'âkî hire i'mâf tihise ï hâ moro peo wiaro ouro me'ra weé'karo niîwi. Toó bu'ipi ba'pâritise kapé sa'ari niîwi. Teé wa'teropi Ó'âkî hi uúkukâ ti'owí.¹⁴ Kífti coroneta putigíre a'tíro niîwi:

—Ba'pâritirâ Ó'âkî hire weré ko'terâ di'té ni'ko'kârâre pââya. Naâ pahirí mahaio Eufrate wamêtiri maa pi'to niîma, niîwi.

¹⁵Kífti tohô niîka be're ã'râ pââ no'owâ. Naâ ba'pâritirâ Ó'âkî hire werê ko'terâ niî pe'tirâ a'ti nukukâkâharâre dekô boo kurepi wêhérâ wa'âwâ. Naâreta Ó'âkî hi a'tíro weéki niîwi. "Tií hora, tii nimí, tii muhípü, tií ki'ma niikâ, misâ bu'íri da'rêrâsa!", niî bese kûuki niîwi. Keoró kífti niî'karo noho wa'âwi.¹⁶ Naâ me'ra pâhârâ surára cavaloa me'ra niîwâ. Naâre pâhârâ waro duzentos milhões niîma niisére ti'owí.

¹⁷Cavaloa, tohô niikâ naâ bu'i pesarâ a'tíro bahuwâ. Naâ bu'i pesarâ naâ kutírore ka'mú ta'asere sô'aró, ya'saró, ewíro kiowâ. Cavaloa naâ dipopáre yaihó weeró noho dipopátiwâ. Naâ isêropi pekâ me'e ï hî wihiawi. O'mé wihiawi. Tohô niikâ enxofre wamêtise opê weeró noho sipisé ï hî wihiawi.

¹⁸Teé i'tiá pekâ me'e, o'mé, enxofre me'ra masaré dekô boo kure wêhewâ.

¹⁹Cavaloa naâ isêri me'ra, naa yeé píkori me'ra masaré wêhewâ. Naa yeé píkori yapari âyâ dipoa weeró noho bahuwí. Teé me'ra masaré dutí da'rewâ.

²⁰Apêrâ masá pekâ me'e, o'mé, enxofre me'ra wêrítirâ pe'e naâ yâ'âro weesére neê du'utíwâ. Naâ wâtiâre ého peósero du'utíwâ. Naâ ého peósero yeé'ke ouro me'ra weé'ke, prata me'ra weé'ke, bronze me'ra weé'ke, i'tâ peeri me'ra weé'ke, yikipagí me'ra weé'kere ého peó du'utiwâ. Teé yeé'ke naâ ého peósero pehê neê ï'yâti, neê ti'otí, neê sihá wee'. Tohô niîmikâ, neê ého peó du'utiwâ.²¹ Tohô niikâ masaré wêhé kô'asere, naâ apêrâre dohórê'sere du'utíwâ. Apêyere, naâ no'ó iáró a'me târâ baha ke'atísere, apêrâ yeere yahasére neê du'utíwâ.

Ó'âkî hire werê ko'tegi papéra turiakâ me'ra nu'kusé niî'

10 Be'ró ápi Ó'âkî hire werê ko'tegi tutuagí i'mâ sepi niî'kire dihátikâ i'yâwi. Kífti o'me kurá dekopí dihátíwi. Kífti dipôa bu'i bu'ê daa niîwi. Kífti yaá diâpoa muhípü imâ kohokí hi weeró noho asistéwi. Kífti yékâri i hisé botari weeró noho bahuwí.² Kífti amûkâpi papéra pââka turiakâre

kiowí. Kíi diakí hí káha di'pôkâre pahirí maahopi i'ta kúu nu'kuwí. Kûupe' pe're di'tâpi i'ta kúu nu'kuwí. ³Kíi toopí nu'kugí yaihó weeró noho pûuro karíkúwí. Kíi karíkuká, sete bipoâ uúkúwâ. ⁴Naâ uúkúka be'ro naâ uúkûsere ohâ ni'kamíwi. Tohô weerí kura ni'kí i'mî sepi niigí yi'lí re niíwí:

—Naâ bipoâ uúkûsere ápêrâre werêtikâ'ya. Ohâtikâ'ya teeré, niíwí.

⁵Be'ró yi'lí diâ pahirí maapi, di'tâpi nu'kukâ' i'yâ'ki kíi yaá diakí hí káha amukâre siô morowí. ⁶Kíi a'tiro niíwí:

—Ö'âkí hi katí nu'kugi niími. F'mî se, di'tâ, pakasé maari niâ pe'tirâ teepí niirâre weé'ki niími. Ö'âkí hi wamé me'ra niigiti. Marî yuû kue'ke pe'tiá wa'â!. Yuû kue nemosome. ⁷Ö'âkí hire werê ko'tegi niî tiogí putí ni'kari kurare a'tiro wa'ârosa!. Ö'âkí hi "Tohô weegítí" niî'ke masî no'oya marf'ke wa'â bakeo'rosa!. Kíi, kíi yeé kiti werê mi'tarâre "A'tiro weegftí" niî'ke keoró wa'ârosa!, niíwí.

⁸Kíi tohô niíka be'ro i'mî sekí hi yi'lí re "Ohâtikâ'ya" niî'ki a'tiro niíwí:

—Sí'lí, maahópi, di'tâpi i'ta kúu nu'kugi tiropí wa'âya. Kíi yaá turi pââka turiakâre miîya, niíwí.

—Kíi tohô niikâ' ti'ógi, yi'lí kíi tiropí wa'âwi.

—Mi'i yaá turire o'ôya, niíwí. Yi'lí séríkâ' ti'ógi, a'tiro niíwí:

—Miîya. Tii pûrîre ba'âya. Mi'lí ba'akâ, mumiâ mumi weeró noho i'pítirosa!. Mi'lí paâgapi pe'ere sîsesé dohorosa!, niíwí.

¹⁰Kíi tohô niikâ' ti'ógi, yi'lí tii turiakâre miíwi. Miî, ba'âwi. Yi'lí ba'akâ, mumî weeró noho i'pítawi. Paâgapi pe'ere sî é niíkâti. ¹¹Be'ró Ö'âkí hire werê ko'terâ yi'lí re niíwâ:

—Ö'âkí hi kíi uúkûsere werê apogi wa'âya taha. Kíi pehe makárikâharâre, pehé di'takâharâre, mehêkâri uúkûrâre naa yeékâhasere werêmi. Teeré werêgi wa'âya. Tohô niikâ' wiôrâ kê'rare "Ö'âkí hi tohô niiâmi", niî werêya, niíwâ.

Piára Ö'âkí hi yeekâhasere wererâ weé'ke niî'

11 Be'ró yi'lí re a'tiro weewâ. Árî gi wi'í weérâ keokihí weeró noho bahukihíre o'ôwâ. Ö'âkí hi yi'lí re a'tiro niíwí:

—Ö'âkí hi wi'ire keógi wa'âya. Naâ i'mî tihise i'hâ moro ēho peó wiaro kê'rare keoyá. Toopí ēho peórâ kê'rare ba'pâ keoya. ²Ö'âkí hi wi'i sumútoho maa keotíkâ'ya. Teé apé sia'kâharâre o'ô'ke di'tâ niî'. Naâ quarenta e dois muhipûri Ö'âkí hi yaa maka Jerusalé di'tare dohórê' nu'kurâsama, niíwí.

³Be'ró Ö'âkí hi niî nemowí taha:

—Piára yarâ, yeekâhásere wererâ re o'ô'o'gíti. Naâ pehé imî kohori, mil duzentos sessenta nimíri yeekâhásere uúkûrâsama. Naâ bihâ wetisere i'yôrâ naâ wee wiáro noho su'tí wâkisére sâyâ, uúkûrâsama, niíwí.

⁴A'trá piára yulkipagí oliveira wamétisepagi weeró noho niíma. Teé piágí oliveirapagi Ö'âkí hire da'râ ko'terâ niíma, niîro weé!. Naáta taha piágí sî'oo'sepa weeró noho niíma. A'ti nukukâkí hi wiôgi Ö'âkí hi i'yôropí sî'oo' nu'kuma. ⁵Apêrâ naâre mehêkâ weé sî'rikâ, naâ isêropi pekâ me'e i'hâ wihasama. Naâre i'yâ tu'tirâre i'hâ kôl'a pe'okâ'sama. Tohô weérâ niî pe'tirâ naâre mehêkâ weé sî'rîrâ noho wêrîsama. ⁶Naâ Ö'âkí hi yeekâhase wererâ kurare akôro pehâtikâ wee masísama. Tohô niikâ' akoré diî weeró noho dohokâ wee masísama. Apêyere, masaré no'ó niisé noho yâ'âro wa'akâ wee masísama. No'ó naâ wee sî'rîro wee masísama. ⁷Naâ, naâre werê duti'kere werê tu'a ehaka be'ro i'yâ buhu dutí dihari peekí hi yâ'agí

naâ me'ra a'me këégisami. Naâre dokâ ke'akâ weé, wêhé kô'agisami.⁸ Naâ piárá yee ipire masá naâ siharópi pahirí makahopi kûrâsama. Tii makáho Jesu Cristore naâ wêhéka maka nií!. Tii makákâharâ yâ'arâ nií tiharâ, Sodomakâharâ, Egitokâharâ weeró noho niíma. ⁹I'tiá nimi ape nimí deko nií pe'tise makarikâharâ, nií pe'tise kurarikâharâ naa yeé ipire i'yârâsama. Tohô niikâ nií pe'tirâ mehêkâri di'akî uúkûrâ, nií pe'tise di'takâharâ naa yeé ipire i'yârâsama. Teeré yaa dutísome.¹⁰ Naâ Ó'âkî hi yeere wererâ pi'e kiôro masaré ti'ó yâ'akâ weékârâ niíwâ. Tohô weérâ a'ti nukukâpi niirâ naâ wêr'kere i'yârâ, e'katírâsama. Naâ ipítî e'katírâ, a'mêri apêye noho o'ôrâsama.¹¹ I'tiá nimi ape nimí deko be'ro Ó'âkî hi naâre masowí tha. Naâ wâkâ ni'kakâ i'yârâ, masá ipítî ikiawâ.¹² Ni'kí i'mî sepi niigí naâre tutuaró me'ra a'tíro niíwâ:

—Mihátia.

Kîf tohô niikâ ti'órâ, naâ o'me kurá me'ra mihâawâ. Naâ mihâakâ, naâre i'yâ tu'ti'kârâ i'yâwâ.¹³ Naâ mihâari kura di'tâ pûrro nara sâawi. Tii makâpire pehê wi'seri bîrî dihawi. Pâharâ sete mil masá wêrîwâ. Apêra di'sâl'kârâ ipítî uírâ, “Ó'âkî hi i'mî sepi niigí tutuâ yi'ri ni'l'kami”, niíwâ.

¹⁴Piáti yâ'âro wa'â toha'. Maatá apêro wa'â bakeo'rosa' tha.

Ó'âkî hire werê ko'tegi kîf putí tio'ke nií!

¹⁵Ó'âkî hire werê ko'tegi nií tiogi putiwi. H'mî sepi niirâ tutuaró me'ra naâ uukukâ ti'owí. A'tíro niíwâ:

Ni'kâroakâre Ó'âkî hi marî wiôgi nií pe'tirâ a'ti nukukâkâharâ wiôgi sâhamí. Kîf besé'ki Cristo tohôta sâhamí.

Kîf dutí nu'kugisami, niíwâ.

¹⁶Tohô wa'asére i'yârâ, sôl'ó niikârâ vinte e quattro wiôrâ bikirâ a'tíro weewâ. Naâ wiôrâ duhisé kumuri Ó'âkî hi diakî hi duhirâ kîf tiro ehâ ke'awâ. Kîf re êho peórâ, naâ dipopâre paâ mu'ri ke'awâ.¹⁷ A'tíro niíwâ:

Ó'âkî hi, i'sâ wiôgi tutuâ yi'ri ni'kagi, mi'fí re “Ayú” nií!.

Mi'fí neê warokî hi, be'rokî hí, a'tóka tero kë'rare nií nu'kugi nií!. Mi'fí tutuasé me'ra ni'kâroakâ wiôgi sâhá ni'ka.

Nií pe'tirâre dutí ni'ka!. Tohô weérâ mi'fí re “Ayú” nií!.

¹⁸ Nií pe'tirâ a'ti nukukâkâharâ mi'fí re iatírâ uâmiwâ. Mi'fí naâre bu'íri da'rerí nimi ehâ. Tohô niikâ wêr'kârâ kë'rare bu'íri da'rerí kura nií!. Ni'kâroakâre nií pe'tirâ mi'í yaráre wapa yeégisa!. Mi'í yeékâhasere werê turiarâre wapa yeégisa!. Wio pesáse me'ra mi'fí re êho peórâ wiôrâre, mehô niirâre wapa yeégisa!.

A'ti nukukâkâharâre dohôré'râ kë'rare kô'arí nimi nií!, niíwâ.

¹⁹Naâ tohô niíka be'ro Ó'âkî hi wi'i i'mî sepi niirâ wi'i sopé pârîwi. Tií wi'i po'peapire ni'kâ akaro niíwî. Tii akáro Ó'âkî hi “A'tíro weegíti masá me'ra” nií, kîf ohâka pihire kiorí akaro niíwî. Tohô wa'âka be'ro bipô ya'bakâ i'yâwi. Bipô paasére, tohô niikâ mehêkâ bisisére ti'owí. Di'tâ pûrro nara sâawi. Akó yisiáse bitisé peeri bîrîwi.

Numio yeé kiti, tohô niikâ pírô weeró noho bahugí yee kiti nií!

12 Be'ró i'miáropi mehêkâ bahusé paka bahuákâ i'yâwi. Ni'kó numiôre i'yâwi. Koô muhípü imâ kohokî hipí omá bi'a'karô weeró noho asistewô. Muhípü yamíkî hi bu'ipi nu'kuwô. Koô dipôapire ni'kâ be'to pesawô. Tií be'to doze yôkoá kiowí.² Koô nihi pako niíwô. Koô wiaâtoho diporoakâ pürî no'logo ipítî karíkûwô.³ Be'ró i'miáropi mehêkâ bahusé

í'yâwi taha. Ni'kí pîrô weeró noho bahugí sô'agí hore í'yâwi. Kîf sete dipopá kioví. Piámukâse kapé sa'aritigi niîwí. Dipopá niki pesasé be'tori pesâwí. ⁴Kîf pîkôro me'ra dekô boo kure i'mî sepi niirâ yôkoáre paâste dihowí. Kîf numiô pô'ratiékâ, maatá ba'âgiti niîgi, koô tiro nu'kuwí. ⁵Koô ni'kí wi'magí wiâwô. Kîf ta niî pe'tirokâharâ wiôgi niiákihi niîwí. Tutuaró me'ra masaré naâre dutiákihi niîwí. Kîf bahuáka be'ro maatá Õ'âkî hi tiro kîf wiôgi duhirí kumuropí miáa no'owí. ⁶Numiô pe'e masá marirópi Õ'âkî hi apó'karopí du'tiwó. Toopí koôre pehé mil duzentos sessenta nîmíri ba'asé ekawâ.

⁷Be'ró i'miáropí a'me kêése wa'âwi. Õ'âkî hire werê ko'tegi Miguel wamêtigi âpêrâ kîf yarâ. Õ'âkî hire werê ko'terâ me'ra pîrohó tohô niikâ pîrô me'rakâharâ me'ra a'me keéwí. ⁸Pîrô pôo têoti, dokâ ke'akâ weé no'owí. Kîf re tohô wa'âka be'ro kîf yarâ me'ra i'mî sepi naâ niirô bokatíwâ. ⁹Õ'âkî hi pîrôre kôl'âkâ'wi. Kîf ta neé warokí hi pîrô niî no'o'ki niîmi. Kîf wâtiâ wiôgi niîmi. Niî pe'tirâre a'ti nukûkâharâre mehêkâ ého peôkâ weegí niîmi. Õ'âkî hi kîf re, kîf yarâ me'ra nukûkâpí kôl'â dihowí.

¹⁰Tohô wa'âka be'ro ni'kí i'mî sepi niigí tutuaró me'ra uúkû dihokâ ti'owí. A'tiro niîwí:

Marfíre yi'rióse niî toha!. Õ'âkî hi tutuasére, kîf marâ wiôgi niisé niî toha!. Kîf besé'ki Jesu Cristo tutuasé me'ra kîf wiôgi niisé ke'râ niî toha!. Õ'âkî hi wâtíre i'mî sepi niî'kire a'ti nukûkâpí kôl'â dihowí. Wâtí imî kohori niki, yamîri niki a'tiro weewí.
Õ'âkî hipire werê sâagi, marâ akawerérâ Õ'âkî hi yarâre
"Yâ'âro tohô weemá", niî nu'kuwí.

¹¹Õ'âkî hi yarâ marâ akawerérâ wâtíre dokâ ke'akâ weewâ. Naâ Õ'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wêrisé me'ra, kîf yeé diû a'mâ birose me'ra tohô weewâ. Naâ katirí imî kohore ma'ítíra, Õ'âkî hi yee kitire weresé me'ra kîf re tohô weewâ.

Apêrâ naâre wêhê sî'rîkâ, naâ werê du'utiwâ. Wêrisére uîtiwâ.

¹²Wâtíre kô'asé bu'iri Õ'âkî hire werê ko'terâ, niî pe'tirâ i'mî sepi niirâ, e'katíya. Nukûkâpí, diâ pahirí maakâharâ maa yâ'lâ butia!. Wâtí misâ tiropí uâ dihami. Kâ'roákâ yi'f're di'sâ! bu'îri da'reátoho niîgi, tohô weemí, niîwí.

¹³Pîrohó nukûkâpí kôl'âkâ i'yâgi, wi'magí wiâ'kore niriwí. ¹⁴Õ'âkî hi pe'e koôre aâ paki wiisé pakare o'ôwí. Teé me'ra koô pîrohóre du'tígo, wií wâ'kawô. Koô masá marirópi du'tiwó. Toopí Õ'âkî hi i'tiá kí'ma apé kí'ma deko koôre ba'asé ekawí. ¹⁵Be'ró pîrô diahó dohó, koôre mii biriáto niîgi kîf isêropí akoré e'o kûuwí. Koô numiôre a'mâ biro dutigí tohô weewí.

¹⁶Kîf tohô weekâ, di'tâ koôre wee tamúwi. Pîrô kîf e'o kûúse diahó dohosére si'bí sâhakâ weewí. ¹⁷Tohô wa'akâ i'yâgi, pîrô numiô me'ra uâ yi'râ wa'âwi. Be'ró koô paramérâ niî turiarâ me'ra a'me kêégí wa'âwi. Naâ Õ'âkî hi dutîkere weerâ Jesu Cristo yee bu'esére ého peó nu'kurâ niîma. ¹⁸Pîrohó pahirí maa sumútohopí ehâ ni'kawí.

Piárâ mehêkâ bahurâ yee kiti niî'

13 Diâ pahirí maa sumútohopire ni'kí mehêkâ bahugí wâ'lâ pa'awí taha. Kîf kê'ra sete dipopá kioví. Apêyere piámukâse kapé sa'aritiwí. Kîf kapé sa'ari niki pesasé be'torire kioví. Kîf dipopápire Õ'âkî hi yabisé wameré ohâ ô'o no'owí. ²Kîf yaî weeró noho do'rôwí. Kîf

bikô weeró noho di'pôkâtigi niîwî. Kîf pahigí yaâ weeró noho isêrotiwi. Pirô kîf re kîf tutuasére o'ôwî. Kîf re yâ'arâ wiôgi duhirí kumuropi dipowí. "Masá mi'f dutisére yi'tiáto", niîwî. ³ Ni'kâ dipoapire yâ'arí kamiroho wâ'yáro weeró noho bahuwî. Yatíka kamiro weeró noho niîwi. Tii kamírore i'yârâ, a'ti nukûkâkâharâ wêrî masá'kire weeró noho kîf re i'yâwâ. Ipíti i'yâ maria, kîf re siru tuuwâ. ⁴ Masá pîrô kë'rare êho peówâ. Kîf mehêkâ bahugíre masaré dutí masisere o'osé bu'iri tohô weewâ. Mehêkâ bahugíre êho peórâ, a'tíro niîwâ:

—Neê ã'rí weeró noho tutuâ yi'rígí marimí. Neê ni'kí kîf me'ra a'me kée masitisami, niî êho peówâ.

⁵ Pîrohó mehêkâ bahugíre a'tíro uúkûkâ weewí: "Yi'f niî pe'tirâ yi'rióro niî", niî uúkûkâ weewí. Tohô niikâ Ô'âkî hi yabisére uúkûwî. Pîrô kîf re "Quarenta e dois muhípuri masaré dutígi wa'âya", niîwî. ⁶ Kîf dutíkarô nohota weewí. Ô'âkî hire yâ'âro uúkû, kîf wameré, kîf niirô i'mí sepire yâ'âro uúkûwî. Tohô niikâ i'mí sepi niirâ kë'rare yâ'âro uúkûwî. ⁷ Apêye kë'rare pîrô Ô'âkî hi yarâ nukûkâpí niirâ me'ra kîf re a'me kée dutígi o'ô'o'wî. Naâ me'ra a'me kée dokâ ke'akâ weewí. Kîf re niî pe'tise kurarikâharâre, niî pe'tise di'takâharâre, niî pe'tise makarikâharâre, mehêkâ uúkûrâre dutí masisere o'ôwî. ⁸ Niî pe'tirâ a'ti nukûkâkâharâ mehêkâ bahugíre êho peówâ. Naâ, naâ wameré Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wêhé no'o'ki yaa pûripire ohâ ô'o no'oya maríkârâ niîwâ. Tii pûri a'tí di'ta weé ni'lkari kura katisé kiorâre ohâ ô'o no'oka pûri niíkaro niîwâ.

⁹ O'mê peeri kiorâ a'teré ti'oyá. ¹⁰ "Bu'îri da'reri wi'ipi sôrôo no'orâsama" niî no'o'kârâ tohôta sâhârâsama bu'îri da'reri wi'ipi. "Di'pîhihó me'ra wêhê no'orâsama" niî no'o'kârâ tii pîhí me'rata wêhê no'orâsama. Tohô wa'arí kurare Ô'âkî hi yarâ wâkû tutuaya. Ô'âkî hire êho peóya.

¹¹ Be'rô ãpí mehêkâ bahugíre i'yâwî taha. Kîf di'tâ po'peapi niî'ki mihátiwi. Kîf ovelha wi'magí weeró noho piâ sa'aro kapé sa'aritiwi. Kîf uúkûse pûrikâ pîrohó weeró noho bisí wi. ¹² Kîf mehêkâ bahugí yaâ weeró noho bahugí dutisére kiowí. Kîf yaâ weeró noho bahugí kamîroho yatî no'o'kire a'tíro wee basâwî. Niî pe'tirâ a'ti nukûkâkâharâre kîf re êho peókâ weewí. ¹³ Be'rô kîf basi pe'e mehêkâ bahusé paka weé i'yowî. Masá i'yôropi pekâ me'e i'miáropi niî'kere di'tâpi dihátikâ weewí. ¹⁴ Kîf re tutuasé o'ô'ke me'ra yaâ weeró noho bahugíre mehêkâ bahusé paka weé i'yowî. Masaré yaâ weeró noho bahugíre êho peó dutígi tohô weewí. Naâre yaâ weeró noho bahugíre yeê dutiwi. Kîf yaâ weeró noho bahugíta di'pîhí me'ra kamî da're no'o'ki niîmigí, katîwî. ¹⁵ Ovelha kapé sa'ari weeró noho kiogí a'tíro wee masísere kiowí. Yaâ weeró noho bahugí yeê'kere katikâ wee masísere kiowí. Téé me'ra kîf yeê'kere uúkû dutiwi. Tohô niikâ teé yeê'kere êho peótirâre wêhé dutígi tohô weewí. ¹⁶ Apêye maa niî pe'tirâre a'tíro wee dutíwi. Naâ diâpoapire ou naa yaâ diakí hí kâha amukâpire apêye noho ohâ ô'o dutiwi. Mehô niirâ re, wiôrâre, pehê kiorâre, pahasé kiorâre, âpêrâre da'râ ko'terâre, da'râ ko'tetirâre tohô wee dutíwi. ¹⁷ Tohô ohâ ô'o no'oya marirâ neê duu dutíti, neê duâ dutiti no'owâ. Tohô niikâ kîf wameré ohâ ô'o no'oya marirâ ou kîf wamé weeró noho bushére moorâ kë'tra meharóta neê duu dutíti, neê duâ dutiti no'owâ. ¹⁸ A'teré ti'o masíro iá! No'ó ti'o masígi nohore yaâ weeró noho bahugí wamere masíta basío!. Kîf kiorí wame masa wamé niî!. Kîf wamé seiscentos sessenta e seis niî!.

Cento quarenta e quatro mil masa Ō'âkî hire basâ peo'ke niî'

14 Be'ró yi'f Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugíre
 ūrigí Sião wamétikihipi nu'kuká ū'yâwi. Kif me'ra pâhará cento
 quarenta e quatro mil masa niîwâ. Naâ Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí
 weeró noho bahugí wamere, kif paki wamére naâ diâpoapi ohâ õ'o
 no'o'kârâ niîwâ.² Be'ró i'm sepi ipíti bisf dihatikâ ū'owí. Pehe maári
 po'ê yaha a'mâ birose weeró noho bisf dihatiwi. Bipô pûuro paâro weeró
 noho bisf wi. Pâhará biâ pîtesere biâ pîtero weeró noho bisf wi.³ Naâ
 cento quarenta e quatro mil masa wiôgi duhirí kumuro pi'topi niîwâ. Naâ
 sô'ó niîkârâ ba'pâritirâ katisé kiorâ weeró noho bahurâ ū'yôropi, tohô
 niikâ wiôrâ bikirâ ū'yôropi basâwâ. Apêye ma'má basasére basâ peowâ.
 Naâ d'âkî teeré basâ masiâ. Âpêrâ naâ basasére neê basâ masitiwâ.
 Naâ a'ti nukukâkâharâ wa'teropí niirâ Ō'âkî hi yi'rió no'okârâ niîwâ.
⁴ Naâ neê ni'kâti numiâ me'ra yâ'aro weetíkârâ niîwâ. Naâ Ō'âkî hi maki
 ovelha wi'magí weeró noho bahugíre no'ó kif wa'aró siru tuúwâ. Naâ a'ti
 nukukâkâharâ wa'teropire yi'rió no'o'kârâ niîwâ. Naâ Ō'âkî hire, Ō'âkî hi
 maki ovelha wi'magí weeró noho bahugíre êho peó o'ô mi'tal'kârâ niîkârâ
 niîwâ.⁵ Naâ wa'terore niî soogí mariwí. Ō'âkî hi ū'yôropire bu'iri marirâ
 niîwâ.

I'tiárâ Ō'âkî hire werê ko'terâ naâ werê'ke niî'

⁶ Be'ró âpí Ō'âkî hire werê ko'tegi i'miáropi wiikâ ū'yâwi. Kif niî pe'tirâ
 a'ti nukukâkâharâre pe'titíse kiti, Ō'âkî hi masaré yi'riomí niisé kitire
 weregí niîwî. Niî pe'tise di'takâharâre, niî pe'tise kurarikâharâre weregí
 niîwî. Tohô niikâ mehêkâ uúkûrâre, niî pe'tise makarikâharâre tee kitire
 weregí niîwî.⁷ Kif tutuaró me'ra a'tiro niîwî:

—Ō'âkî hire wio pesáse me'ra êho peóya. “Kif ayú butia'gi niîmi”, niîya.
 Kif bu'iri da'reri kura ehâ toha!. Kif i'm sere, a'ti diltare weéki niîwî. Diâ
 pahirí maa, niî pe'tise no'ó akó niisé maariakâre weéki niîwî. Kif re êho
 peóya, niîwî.

⁸ Kif be'ro âpí Ō'âkî hire werê ko'tegi a'tîwî. A'tiro niîwî:

—Babilônia wamétiri maka pe'tí wâ'karô weé!. Pe'tiá toha!. Naâ yâ'aro
 iâri peha yi'ri ni'karâ, ke'á maatihírâ weeró noho niî pe'tise di'takâharâre
 dohórë'wâ. Naâre ū'yâ kuu, âpêrâ kē'ra naâ weeró noho yâ'aro weewâ,
 niîwî.

⁹⁻¹⁰ Piárá Ō'âkî hire werê ko'terâ be'ro âpí bahuâwî. Tutuaró me'ra a'tiro
 niîwî:

—Yaí weeró noho bahugíre, kif yeê'kere êho peógi nohore Ō'âkî hi
 ipíti bu'iri da'régisami. Tohô niikâ kif yaá diâpoapi ou kif yaá amûkâpi
 yaí weeró noho bahugí wameré ohâ õ'o no'o'kî nohore meharóta bu'iri
 da'régisami. Ō'âkî hi kif me'ra pûuro uâgi, tohô weegísamí. Tutuaró me'ra
 dioró mariró bu'iri da'régisami. Pekâ me'epi opê weeró noho bahusé sipisé
 me'ra ipíti pi'etikâ weegísamí. Ō'âkî hire werê ko'terâ ū'yôropi, tohô niikâ
 Ō'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí ū'yôropi tohô weegísamí.
¹¹ Naâre i hâ kô'ase o'mé tohô o'mé pu'su nu'kurósâ!. Neê pe'tisomé. Yaí
 weeró noho bahugíre, kif yeê'kere êho peórâ noho ou kif wameré ohâ õ'o
 no'orâ noho pi'etí nu'kurásama. fñm koho, yamî neê soosomé, niîwî.

¹² Tohô weérâ Ō'âkî hi yarâ, kif dutisére weérâ, yâ'aro wa'asére wâkû
 tutuaya. Jesu Cristore êho peó nu'kurâ, tohôta weeyá.

¹³ Be'ró ni'kí i'mí sepi niigí uúkúká ti'owí. Yi'í're niíwí:

—A'tíro ohâya: “Ni'kaká me'ra marí wiôgire ého peórâ wêrirâ e'katírásama.”

Espírito Santo kē'ra “Tohôta nií”, niíwí. “Naâ katírâ Ó'âkí hi yeere werêrâ, pi'etíwâ. Naâ wêrîka be'ro Ó'âkí hi naâ ãyuró weé'kere wapa yeégisami. Tohô weérâ naâ a'ti nukúkâpi pi'etísere du'ú, ãyuró soorâsama”, niíwí Espírito Santo.

A'tí di'takâhase otesékâhase nií'

¹⁴ Be'ró yi'í o'mé butirí kurare i'yâwi. Tii kurá bu'i ni'kí masí weeró noho ipitígi duhîwí. Kíí dipôapi ni'lâká be'to ouro me'ra weéka be'tore pesâwí. Di'píhí kawero ise yohári pihihore kiowí. ¹⁵ Ápi Ó'âkí hire werê ko'tegi Ó'âkí hi wi'ipí nií'lki wihátiwí. Kíí o'me kurápi duhigíre tutuaró me'ra karíkuwí:

—Mi'í yaá píhi me'ra otesére târa miíya. A'tí di'takâhase otesé dika miirí kura noho nií toha!. Teé bopoássepí nií', niíwí.

¹⁶ Kíí tohô niikâ ti'ogí, o'me kurápi duhigí kíí yaá píhi me'ra a'ti nukúkâhase otesére târa miíwí. Tee dikáre miíwí.

¹⁷ Be'ró ápi Ó'âkí hire werê ko'tegi i'mí sepi niirí wi'i Ó'âkí hi wi'ipí nií'lki wihátiwí. Kíí kē'ra di'píhí kawero ise yohári pihihore kiowí. ¹⁸ Be'ró ápi Ó'âkí hire wa'íkírá i'hâ moro peo wiaro pi'tokí hi wihátiwí. Kíí pekâ me'ere dutí masisere kiowí. Tií me'e wiôgi niíwí. Kíí ápi di'píhí ise yohári pihire kiogíre tutuaró me'ra niíwí:

—Mi'í yaá píhi ise yohári píhi me'ra a'ti nukúkâhase i'sê tô'ore ditê miíya. Teé yíá toha!.

¹⁹ Kíí tohô niikâ ti'ogí, kíí yaá píhi me'ra a'ti nukúkâhase i'sêre ditêwí. Teeré mií, pahírí tûkuhopí i'sê koo naâ bipeátohopí kûuwí. Teé bipe sâáse Ó'âkí hi yâ'arâre ipítí bu'íri da'resé nií', nií sî'riro weé!. ²⁰ Teé i'sêre makâ sumútôhopí bipêwâ. Naâ biperí kurare dií pahiró naâ i'sê biperí wi'ipire wihawí. Teé dií ni'kâ maa pahírí maaho wa'âwi. Cavaloa wamâ taha dekopi dii pakáre mirâ tiowâ. Trezentos quilômetros yoarí maa niíwí.

Ó'âkí hire werê ko'terâ bu'íri da'rê tioatehe nií'

15 Be'ró mehékâ bahusé i'yâ mariase pakare i'mí sepi i'yâwi. Ó'âkí hire werê ko'terâ setere i'yâwi. Naâ nikita taha a'ti nukúkâharâre bu'íri da'rê tioatehere kiowâ. Teé bu'íri da'rê tiose me'ra Ó'âkí hi uasé pe'tirósâ!

² Apêye kē'rare diâ pahirí maare i'yâwi. Tii maá akostíri maa pekâ me'e me'ra moréka maa weeró noho bahuwí. Tii maá sumútôhopire pâharâ masá nu'kuwâ. Naâ yaí weeró noho bahugíre, tohô niikâ kíí yeê'kere ého peóti'lkârâ niíwâ. Tohô niikâ kíí wameré ohâ o'o no'oya marí'kârâ niíwâ. Naâ Ó'âkí hi o'o'ke biâ pî tesere kiowâ. ³ Naâ Ó'âkí hire da'râ ko'tegi Moisé yee basasére basâ peowâ. Ó'âkí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí yee basasé kē'rare basâ peowâ. A'tíro niíwâ:

Ó'âkí hi i'sâ wiôgi, mií' tutuâ yi'rígí nií'. Nií pe'tise mií'

weé'ke ãyú butia'se paka nií'. Teeré i'yârâ, i'sâ i'yâ maria wa'â!

Mií' nií pe'tise makarikâharâ wiôgi nií'.

Mií' weesétise keoró nií'. Mií' re neé nií soose marí'.

⁴ Nií pe'tirâ mií'fre wio pesâse me'ra i'yârásama.

Nií pe'tirâ mií'fre “Ayú yi'rígí, tutuâ yi'rígí nií” niírásama.

Mi'í ni'kitá yâ'asé moogí nií'!

Nií pe'tise makarikâhará mi'í re ēho peórâsama.

Mi'í keoró weé'kere ï'yârâ, naâ tohô weerâsama, nií basâwâ.

⁵ Be'ró Õ'âkî hi wi'i, i'mî sepi niirí wi're sopé pârikâ ï'yâwi. Tií wi'i po'peapi Õ'âkî hi Nií butia'ri Tûkure ï'yâwi. Tii tûkú po'peapi Õ'âkî hi dutisé ohâka pihire nirô no'owi. ⁶ Tii tûkûpí nií'kârâ sete Õ'âkî hire werê ko'terâ, bu'íri da'rê tioatehere kiorâ miî, wihâtiwâ. Naâ butisé û'íri marisé su'tí ipíti asistésere sâyâwâ. Naâ kutifropire naâ niki ouro me'ra weé'ke daarire kiowâ. ⁷ Be'ró ni'kí katisé kiorâ me'rakî hi a'tíro weewí. Kíí Õ'âkî hire werê ko'terâ setere naâ niki bapâri o'ôwî. Teé ouro me'ra weé'ke paari niíwi. Tee paári Õ'âkî hi kíí bu'íri da'reátehere posetíwi. Õ'âkî hi katí nu'kugi a'ti nukûkâharâre ipíti bu'íri da'rêgîsami. ⁸ Tee paári naâre o'oka be'ro Õ'âkî hi Nií butia'ri Tûkupire a'tíro wa'âwi. Tii tûkûpire Õ'âkî hi ayú yi'riase, kíí tutuâ yi'riase o'mé pu'su se'sa wa'âwi. Pûuro asistéwi. Neé ni'kí tii tûkûpire sâhâata basiótiwi. Be'ró sete Õ'âkî hire werê ko'terâ naâ bu'íri da'rêka be'ropi sâhâata basiówi.

Õ'âkî hi bu'íri da'reátehe nií'

16 Be'ró Õ'âkî hi wi'i i'mî se niirí wi'ipi niigíre tutuaró me'ra uûkûkâ ti'owí. Kíí sete Õ'âkî hire werê ko'terâre a'tíro niíwi:

—Misa yeé paarakâhase Õ'âkî hi bu'íri da'reátehere nukûkâpi piô dihorâ wa'âya, niíwi.

² Nií mi'>tagi wa'â, kíí yaá paare di'tâpi piô dihowí. Tohô weéka be'ro masá yaí weerô noho bahugí wamere ohâ õ'o no'o'kârâre, kíí weerô noho bahusé yeê'kere ēho peórâre a'tíro wa'âwi. Nií pe'tirâ yâ'asé kamî musurítise kiorâ tohawâ. Pûuro pûrî no'owâ.

³ Kíí be'ro ápí wa'â, kíí yaá paare diâ pahirí maahopire piô yôowí. Tii maâ diî maaho dohowí. Wêrî'ki yee dîi bi'â'ke weerô noho niíwi. Nií pe'tirâ tii maâhopi niirâ wêrî pe'tia wa'âwi.

⁴ Piárâ be'rokî hi kíí yaá paakâhasere nií pe'tise no'ó akó niisé maariakâpire piô yôowí. Tohô weekâ, teé ké'ra diî maari wa'âwi. ⁵ Be'ró Õ'âkî hire werê ko'tegi nií pe'tise akó wiôgi a'tíro niíwi:

—Wiôgi, mi'í yâ'asé moogí nií'. Mi'í neê warokî hi, a'tóka tero ké'rare nií nu'ku'. Mi'í naâre a'tíro bu'íri da'rêgi, keoró weégi weé'. ⁶ Naâ a'tíro weékârâ niíwi. Mi'í yarâ mi'í yeékâhase wererâre wêhé kô'akârâ niíwi. Naa yeé dîi a'mâ birokâ weékârâ niíwi. Tohô weégi mi'í naâre akó diî dohô'kere si'ri dutígi, keoró weégi weé'. Naâre tohôta iâ', niíwi.

⁷ Be'ró ni'kí Õ'âkî hire wa'íkîrâ ï'hâ moro peo wiaro tiropi uûkûkâ ti'owí. A'tíro niíwi:

—Tohôta nií'. Õ'âkî hi ï'sâ wiôgi, mi'í tutuâ yi'ria!. Mi'í nií sooro marirô keoró bu'íri da'rêgi weé', niíwi.

⁸ Be'ró, i'tiárâ be'rokî hi kíí yaá paakâhasere muhîpû imâ kohokî hi bu'ípi piô peowí. Tohô weéka be'ro muhîpû ipíti asiwí. Teé kíí asisé me'ra masaré ï'hâ masiwi. ⁹ Masá ipíti waro ï'hâ no'owâ. Tohô ï'hâ no'omirâ, neé naâ yâ'âro weé'kere bihâ weti, naâ wâkûsére dika yuútiwâ. Õ'âkî hire "Ayugí niími", neé niitîwi. Kíí re ayurô uûkûro noho o'ôrâ, kíí re yâ'âro uûkûwâ. Õ'âkî hi bu'íri da'rêmikâ, tohô weewâ.

¹⁰ Be'ró, ba'pâritirâ be'rokî hi a'tíro weewí. Kíí yaá paakâhasere yaí weerô noho bahugí duhirí kumuropire piô dihowí. Nií pe'tiro kíí dutisé niirópi na'í tî'a wa'âwi. Masá pûuro pûrisé ti'ó yâ'arâ, ipíti biritú, kû'rî

diowā. ¹¹Tohô pi'etímirā, naâ yâ'âro weesére neê du'utíwâ. Du'uró noho o'ôrâ, naâ kamî ipítî pûrî no'orâ, Õ'âkî hi i'mî sepi niigíre yâ'â butia'ro uúkûwâ.

¹²Be'ró taha ni'lâmukârâ be'rokî hi kî i yaá paakâhasere pahirí maa Eufrate wamêtiri maahopire piô yoowî. Tii maá si'bî pe'tia wa'âwi. Apêye di'takâharâ muhûpû mihâtiro pe'e niirâ re naâ wiôrâ a'tiátihi ma'are apo yuúro weewí.

¹³Be'ró, yi'î sô'ó niîkârâre i'yâwi. Pirohó weeró noho bahugíre, apí yaí weeró noho bahugíre, tohô niikâ ovelha wi'magí weeró noho kapé sa'aritigi nií soose kiti werê mi'tagire i'yâwi. Naâ i'tiárá yee iseripi wâtiâ wihowâ. Wâtiâ ta'ârokia weeró noho bahurâ niîwâ. ¹⁴Â'râ i'tiárá yee iseripi wihâ'kârâ wâtiâ pehé weé i'yosere weewâ. Naâ a'ti nukúkâkâharâ wiôrâ nií pe'tirâre a'mê wêhe dutirâ neêowâ. Naâ a'mê wêheatihî nimi Õ'âkî hi tutuâ yi'riagi yaa nimi waro niîrosa!.

¹⁵Jesu Cristo a'tíro niîki niîwî:

—T'h'o masíyá. Wâkûtiro yahagí a'tígi weeró noho yi'î a'tígi. Su'tí sâyagí weeró noho yi'î a'tiátehere âyuró wâkû yuugi noho e'katígisami. Tohô weégi su'ti marígi kî i re i'yâ weekâ, bopôyosome.

¹⁶Naâ wâtiâ a'ti nukúkâkâharâ wiôrâre hebreu yee me'ra Armagedô wamêtiropi neêowâ.

¹⁷Be'ró, seis be'rokî hi, kî i yaá paakâhasere i'miáropi piô dihowí. Teé be'ro Õ'âkî hi wi'i i'mî se niirí wi'i po'peapi wiôgi duhirí kumuropi duhigí tutuaró me'ra uúkûwî. A'tíro niîwî:

—Nií pe'tise tu'lâ eha ni'ko pe'o no'o'. ¹⁸Kî i tohô niikâ, bipô ya'bá, ipítî paâwî. Kî i paakâ, mehêkâ bisí mihowâ. Di'tâ ipítî nara sâawi. Masá a'ti nukúkâpi nií ni'kaka tero, a'tóka terore di'tâ toô kâ'rô neê nara sâa wee!. Ipítî waro tiítare nara sâawi. ¹⁹Pahirí maka i'tiáro ye'tî, dika watí ni'kawi. A'ti nukúkâkâhase nií pe'tirokâhase makaripi se'tê dihawi. Õ'âkî hi bu'iri da'régiti niígi, pahirí maka Babilônia wamêtiri makakâharâre wâkûki niîwî. Naâ me'ra ipítî uâgi, naâre bu'iri da'rêwî. ²⁰Tohô wa'akâ, nií pe'tise i'ripagí, opa nikíri bahu dutí dihawi. ²¹Tohô niikâ masaré yisiáse peeri paka birâ pehawi. Ni'karé peeri quarenta quilos nikâ wi. Õ'âkî hi tee peéri me'ra naâre ipítî bu'iri da'rekâ i'yârâ, yâ'â butia'ro kî i re uúkûwâ.

Ímiá me'ra a'me târâ wapá ta'agore bu'iri da'resé nií'

17 Be'ró a'tíro i'yâwi. Ni'kí sô'ó niîkârâ sete Õ'âkî hire werê ko'terâ me'rakî hire i'yâwi. Kî i sô'ó nií'ke paari kiorâ me'rakî hi niîwî. Yi'î tiro a'tíwî. A'tíro niîwî:

—Te'a, yi'î mi'f're ímiá me'ra a'me târâ wapá ta'agore bu'iri da'resére i'yogíti. Koô pakasé maari bu'ipi duhîmo. ²A'ti nukúkâkâharâ wiôrâ koô me'ra a'me târâ baha ke'atikârâ niîwâ. Koô a'ti nukúkâkâharâre iâri pehase me'ra ke'á maathíhírâ weeró noho wa'akâ weéko niîwô, niîwî.

³Be'ró Espírito Santo yi'î re kê'esé weeró noho i'yowí. Sô'ó niîki Õ'âkî hire werê ko'tegi masá mariropi yi'f're miâawí. Toopí ni'koré i'yâwi. Koô mehêkâ bahugí sô'agî bu'ipi pesâwô. Mehêkâ bahugíre kî i yaâ ipí nií pe'tiropire pehé yâ'asé Õ'âkî hi kî i yabisé wame wâ'yawí. Mehêkâ bahugí sete dipopá kiowí. Apêye kê'reare, piámukâse kapé sa'aritiwí. ⁴Koô numiô sô'â yi'boó kurerore, tohô niikâ sô'arô warore sâywâwô. Koo yaá su'tíro ouro, i'tâ peeri wapa bihíse peeriakâ me'ra,

apêye butisé pérola wamêtise me'ra ma'mâ su'a no'owi. Koô ni'kâ paa ouro me'ra wee a paa sa'wire kiow . Nii e niki y as  tii pa pire mu'm wi. Koô imi  me'ra y ar  a'me t r  baha ke'ati'ke ni wi. ⁵Toh  niik  ko  di apoapire meh k  bahur  wame oh  o'o no'okaro ni wi. A'l ro ni wi: "Babil nia pahir  makaho, ni  pe'tir  y ar  numi  imiar  a'me t r  wap  ta'ar  numia pako ni !". Toh  niik  ni  pe'tir  y a'  yi'ri ni kase weer  pako ni !", ni  w yawi. ⁶Be'r o a'l ro i'y awi. Ko  ke' go weew .  O' k  hi yar  Jesu Cristo yee kitire werer  w h  no'o'k r  yee dii me'ra toh  wa' w . Ko re i'y agi, "De'r o we ro toh  wa' mitito?" ni wi. ⁷Toh  wa'ak ,  O' k  hire wer  ko'tegi yi' re ni wi:

—De'r o we gi mi'k toh k 'ro i ki ti? Sikor  ya'yiosere mi'k re masik  weeg ti. Toh  niik  meh k  bahug  bu'ip  pes  w kasere wer giti. K  sete dipop tigi pi muk se kapı sa'aritimi. ⁸A'l ro ni !. Meh k  bahug  mi'k i'y aki dipor p re ni miwi. A't ka tero marim . Toh  ni migi, be'rop  i'y ahu dut  dihari peepi ni 'ki mih t gisami. K  pek  me'ep  wa'  dohaatoho diporo toh  weeg sami. A't  nuk k k har  y ar  meh k  bahug  i'y ar , i ki r asama. Na  ne  waropita a't  di'ta we  ni'kari kura na  wamer  katir  p rip  oh  o'o no'oya mar l k r  ni  t har , toh  wa' r asama. K  dipor p i ni 'ki a'l ro niik  re marim . Be'rop  a't gisami.

⁹No'  t o mas r  noho a't ter  mas ta bas o!. K  sete dipopá a'l ro ni  s 'riro we !. Te p  n kita taha  rip g  ko  duhis pag  ni !. ¹⁰Toh  niik  teep  taha a'l ro ni  s 'riro we !. Sete wi r a ni ma, ni ro we !. Ni k m k r  wi r a pe'ti dih  tohak r  ni w . Ni k roak re ni'k  masar  dut gi weem .  p  a't timi yuhûpi. K  a't gi, yo t k  ni gisami. ¹¹Ne  waropire s 'ag  meh k  bahug  ni 'ki a'l ro niik  re marim . Ki ta  r  sete wi r a be'rok  hi wi gi n i k hi ni gisami. K  na  me'rak  hi ni mi. Be'r o pek  me'ep  wa'  doh gisami.

¹²Meh k  bahug  kap  sa'ari mi'k i'y al ke a'l ro ni  s 'riro we !. Pi muk r  wi r a ni ma, ni ro we !. Na  dut  ni'katima yuhûpi. Yo t k , ni'k  horata dut r asama. Meh k  bahug  s 'ag  k 'ra na  me'ra dut  tamug sami. ¹³ r  pi muk r  wi r a niîkârâ noho w kus t r asama. Na  meh k  bahug re na  dut s  kiosére o' r asama. ¹⁴Na   O' k  hi maki ovelha wi'm gi weer  noho bahug  me'ra a'm  w her asama. K  na re dok  ke'ak  weeg sami. K  ni  pe'tir  wi r  bu'ip  ni mi. Toh  we gi na re toh  weeg sami.  O' k  hi maki me'rakâharâ  O' k  hi bes 'k r  ni ma.  O' k  hi i ar  we  nu'kur  ni ma, ni w .

¹⁵Be'r o  O' k  hire wer  ko'tegi op t uri a't  k 'rare ni wi:

—Mi'k i'y ko numi  s 'o ni ko y ag  pak s  ma rip  duhi mo. Ko  duh i'ke maari a'l ro ni  s 'riro we !. Tee ma ri paka mas  p har  ni ma, ni  s 'riro we !. Pehe mak rik har , pehe kur rik har , meh k  u k r , pehe di'takâharâ ni ma, ni ro we !. ¹⁶Meh k  bahug  s 'ag  pi muk r  wi r  me'ra y ag re i'y tu't r asama. Ko re k l 'r asama. Ko re su'ti mar go toh k  weer s ama. Ko re ba' r asama. Be'r o i'h  k 'r asama. ¹⁷ O' k  hi na re k  i ar  noho week  weegísami. Toh  we gi na re niîkârâ noho w kuk  weegísami. Na  meh k  bahugíre wi gi s r o r asama. Te   O' k  hi "A'l ro wa' ros a" ni 'karo nohota wa' ka be'rop  wi gi ni  tiog sami. ¹⁸Numi  mi'k i'y ko s 'o ni ka maka p hir  maka ni !. Tii mak ta ni  pe'tir  a'ti nuk k har  wi r re dut r  maka ni !, ni w .

Babilônia makare bu'iri da'rê bahurió dihose niî'

18 Be'ró, ãpí Ó'âkî hire werê ko'tegi i'mî sepi niî'ki dihátikâ i'yâwi. Kîf pehé dutí masiwí. Kîf asistése me'ra a'ti imí kohopíre ãyuró asisté kehe kúuwí. ²Tutuaró me'ra karíkuwí:

—Babilônia pahirí maka pe'tí wâ'karó wee'. Pe'tiá toha!. Ni'kâroakâre wâtiâ, ãpêrâ bahutírá yâ'arâ naâ niirí maka dohó!. Tohô niikâ niî pe'tirâ mirikî hiá yâ'arâ yabiórâ niiró dohó!. ³Tii makákâharâ masá yâ'aro iâri peha yi'ri ni'ka'kârâ niîwâ. Teeré niî pe'tise di'takâharâ ke'lâ maatihírá weeró noho wee sirú tuuwâ. A'ti nukukâkâharâ wiôrâ naâ me'ra a'mé si'awâ. Tii makákâharâ iâri peha yi'ri maharâ, pehe waró apeká no'ó niisére duú ma'awâ. Tohô weérâ a'ti nukukâkâharâ naâre duâ wapá ta'arâ niyéru bikirâ tohawâ.

⁴Be'ró ãpí i'mî sepi niigí uúkükâ tî'owí. A'tíro niîwí:

—Misâ, yará niî!. A'ti makáre wiháaya. Wiháatirâ, tii makákâharâ naâ yâ'aro weesére bu'í peha tamu boosa!. Bu'íri da'rê no'ó boosa!. ⁵A'tíro niî!. Naâ yâ'aro wee'ke pehe waró niî!. I'mî sepi tu'lâ eta ke'aro weeró noho niî!. O'âkî hi naâ yâ'aro wee'kere masími. ⁶Tii makákâharâ ãpêrâre yâ'aro weékârâ niîwâ. Naâ ãpêrâre yâ'aro wee'karó nohota naâ kê'ra meharóta yâ'aro wee'no'oato. ãpêrâre pi'etíkâ wee'karó nohota piâti nemoró pi'etíkâ weeáto. Naâre bu'íri da'reáto. ⁷Tii makákâharâ a'tíro niikârâ niîwâ: “Ãpêrâ yi'rióro ayú yi'ri ni'ka”, niikârâ niîwâ. Tohô niikâ naâ no'ó iaró apêye nohore duú ma'arâ pahiró niyéru kô'lâkâ'kârâ niîwâ. Naâ tohô wee'kârâre ipítí pûrisé pi'etíkâ weeáto. Tii makákâharâ a'tíro wâkûsama. “Ísâ wiôgo weeró noho niî!. Wapé wi'io weeró noho niî wee!. Neê bihâ wetisome”, niî wâkûsama. ⁸Tohô niisé bu'íri wâkûtiro ni'kâ nimita yâ'asé tii makáre wa'ârosa!. Wêrisé, pûûro pi'etíse, ihá boasé wa'ârosa!. Pekâ me'e me'ra i'hâ kô'a no'orosa!. O'âkî hi tutuâ yi'ri ni'kagi tii makákâharâre bu'íri da'régisami, niîwí i'mî sepi niigí.

⁹A'ti nukukâkâharâ wiôrâ tii makákâharâ me'ra yâ'aro a'mé si'a, no'ó iaró yâ'aro wee' ma'akârâ niîwâ. A'ti nukukâkâharâ wiôrâ tii maká i'hî, o'mé pu'su nu'kukâ i'yârâ, pûûro utîrâsama. ¹⁰Tohô i'hirí kurare wiôrâ, marí kê'reare bu'íri da'rêri niîrâ, yoarópi i'yâ nu'kurâsama. A'tíro niîrâsama:

—Babilôniare yâ'â butia'ro wa'âro wee'. Pahirí maka, tutuarí maka niîmiwi. Wâkûtiro bu'íri da'rê bahurió diho no'okâ!

¹¹A'ti nukukâkâharâ duâ wapá ta'arâ kê'ra tii makáre utîrâsama. “Noá mari yeére duurâsari baa?” niî wâkûrâsama. Teeré wâkûrâ, pûûro dihasé wâ'arâsama. ¹²Naâ miíti duasé a'tikése niikârâ niîwí. Ouro me'ra wee'ke, prata me'ra wee'ke, i'tâ peeri wapa bihíse peeri, butisé peeri pérola wamêtise peeri niikârâ niîwí. Tohô niikâ su'tí ayusé butisé, su'tí así pa'ase, sô'â yii boó kurese, sô'asé niikârâ niîwí. Apêye kê'ra niî pe'tise yukí i'mî thiise me'ra wee'ke, akostíse butisé marfí wamêtise me'ra wee'kere miitikârâ niîwâ. Tohô niikâ wapa bihíse yukí me'ra wee'ke, komé me'ra wee'ke, bronze wamêtise me'ra wee'ke, mármore wamêtise me'ra wee'ke, i'mî thiise, miiti mihakârâ niîwâ. ¹³Apêye naâ miíti duasé canela wamêtise, i'mî thiise, naâ i'hâ moro peose noho, mirra wamêtise, i'sê dika koo vinho, i'sê piritári ba'asé, farinha pâú weesé, tohô niikâ trigó miiti mihakârâ niîwâ. Apêrâre wa'íkîrâ apeká o'marâre, ovelhare, cavaloare, tûrusépawi cavaloare wehesére, masaré da'râ wâ'ya ko'teráporeta miiti dohakârâ niîwâ. ¹⁴Duarâ tii maká i'hî ka be'ro a'tíro niîrâsama:

—Yuki diká misâ ipíti ba'â ti'sase noho pe'tiá wa'â!. Niî pe'tise misâ áyusé kiosé noho pe'ti dihá wa'â!. Neê boka nemósome.

¹⁵Tii makákâharâre duarâ áyuró wapá ta'akârâ niîmiwâ. Tii makákâharâ pi'etikâ i'yârâ, yoarópi tohákâ'rásama. Ipíti uî, utírásama.

¹⁶A'tíro niî karíkûrásama:

—Áyurí maka pahirí maka niîmika maka yâ'â butia'ro wa'âkâ!. Tii maká ni'l'kó numiô weeró noho niîmiwi. Áyusé sô'â yîi boó kurerore, tohô niikâ sô'aróre sâyagó weeró noho niîmiwi. Koô su'tíropi ouro, i'tâ peeri wapa bihíse peeri, apêye peeri pérola wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a'karó weeró noho niîmiwi. ¹⁷A'té niî pe'tise pehé wâkûtiro pe'ti dihá wa'â!, niîrásama.

Niî pe'tirâ yukâ siho au tuúrâ, tiwipí wa'larâ, tiwipí da'rará yoarópi uírá toharâsama. Tohô niikâ niî pe'tirâ diâ pahirí maapi da'rará meharóta toharâsama. ¹⁸Tii maká i'hikâ i'yârâ, karíkûrásama:

—A'ti maká weeró noho áyurí maka ape maká marí!, niîrásama.

¹⁹Pûuro bihâ wetirâ naâ dipopápí di'târe õrê peorâsama. Utî, dihasé wâ'arâ, karíkûrásama:

—Áyurí maka pahirí maka yâ'â butia'ro wa'âkâ!. Tii makákâhase niyérâ me'ra niî pe'tirâ yukâ sipawi paka kiorâ áyuró wapá ta'amiwâ. Wâkûtiro pe'ti diháha maka tohâ!, niîrásama.

²⁰H'mî sepi niirâ pe'e tii makáre kôl'akâ, e'katíya. Misâ Jesu Cristo bese kûú'kârâ, Ô'âkî hi yee kitire werê turiarâ, niî pe'tirâ kî i yarâ e'katíya. Tii makákâharâ misâre pi'etikâ weewâ. Teé bu'iri Ô'âkî hi naâre bu'iri da'rêmi.

²¹Be'rô ni'kí Ô'âkî hire werê ko'tegi tutuagí i'tâgahore mii morówî. Otesé peerire tô'ô di'o âriákahaho weeró noho bahuwí. Tigaré diâ pahirí maapi doke yôogí, a'tíro niîwî:

—Tigaré doke yôóro weeró noho Babilônia pahirí makaho niîmiro, doke yôó no'orosa!. Neê opâturi tii makáre i'yâ nemosome. ²²Tii maká niî pe'tiropi basasé neê ti'ó no'osome. Biâ pî tese bisisé, wêopawí putisé, coroneta putisé bisí some. No'ó niisére da'rará neê marirâsama. Otesé peeri âriákâ bisisé kê'ra neê ti'ó no'osome. ²³Apêye kê'ra sî'ó'o'se noho marirósâ!. Naâ amûkâ di'tekâ bosé nimi wee peórâ karíkûse ti'ó no'oya marirósâ!. Too dipórore tii makákâharâ duú wapá ta'arâ apêye di'takâharâ nemoró duú me'rirâ niîmiwâ. Tii makákâharâ ti'ó yâ'a masirâ weeró noho weé me'rirâ niî pe'tirokâharâre ého peókâ weewâ.

²⁴Tii makápi Ô'âkî hi yee kitire werê turiarâ, kî i re ého peórâ wêhé no'o'kârâ yee dii niîwî. Tohô niikâ niî pe'tirâ a'ti nukûkâkâharâ wêhé no'o'kârâ yee dii niîwî. Masaré wêhé'ke wapa tii makáre bu'iri da'rê no'orosa!, niîwî Ô'âkî hire werê ko'tegi.

19 Babilôniare bu'iri da'rekâ i'yâka be'ro a'tíro wa'âwi. Yî'í João pâhârâ masá i'mî sepi niirâ tutuaró me'ra uúkûsere ti'owí. A'tíro e'katí peowâ:

Ô'âkî hire e'katí peorâ. Aleluia. Ô'âkî hi marí wiôgi, maríre yi'riogí niîmi. Niî pe'tirâ bu'ipi niîmi. Tutuâ yi'rigí niîmi.

²A'tíro niî!. Kî i niî sooro mariró keoró bu'iri da'rêmi. Tii makáre bu'iri da'rêmi. Tii maká ni'l'kó numiô imiaré a'me târâ wapá ta'ago weeró noho niîwi. Tii makákâharâ yâ'âro weerâ niî pe'tirâre a'ti nukûkâkâharâre dohórê'wâ. Ô'âkî hi kî i re da'râ ko'terâre wêhé'ke wapa tii makákâharâre bu'iri da'rê a'mewî, niî basâ peowâ.

³Opâturi niîwâ taha:

—Ó'âkî hire e'katí peorã. Aleluia. Tii makáre ï hâ kô'ase o'mé tohô o'mé pu'su nu'kurosa', niîwã.

⁴Vinte e quatro wiôrã bikirã, tohô niiká ba'pâritirã katisé kiorá weeró noho bahurã Ó'âkî hi wiôgi duhirí kumuropi duhigíre êho peórã ehâ ke'awã. A'tíro niîwã:

—Tohôta wa'aato. Ó'âkî hire e'katí peorã. Aleluia, niîwã.

⁵Be'ró wiôgi duhirí kumuro pi'to niigí a'tíro niîwã:

Niî pe'tirã Ó'âkî hi yeere da'rará kîf marî wiôgire ãyuró e'katí peoya. Niî pe'tirã wio pesáse me'ra kîf re êho peórã, wiôrã, mehô niirã tohô weeyá, niîwã.

Ó'âkî hi masaré dutigí waro sâhá ni'kase niî'

⁶Be'ró yi'f pâharã masá uúkukâ ti'owí. Pehe maári po'ê yaha a'mâ birose maari weeró noho bisf wã. Bipô ipítí paâro weeró noho bisf wã. A'tíro niîwã:

Marî Ó'âkî hire e'katí peorã. Aleluia. Marî wiôgire tutuâ yi'ri ni'kagi ni'lâroakâre niî pe'tirâre dutigí sâhá ni'kami.

⁷E'katirã. Ehêri pô'raripi e'katí butia'râ ti'ó yâ'arã. “Ó'âkî hi ayú yi'riami”, niîrã. A'tíro niî'. Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí kîf re êho peórã me'ra niî ni'kari nimi ehâ toha'. Kîf re êho peórã kîf nimô niiákoho weeró noho niîma. Ni'kó amûkâ dî'teátoho diporo ãyuró ma'mâ su'a no'osamo. Koô weeró noho naâ apo yuu'kârâpi niîma.

⁸Naâ su'tí butisé û'fri marisé, pûúro asistésera sâh no'o'kârâ niîma, niîwã. Butisé su'tí naâ katirâ ãyuró weé'ke niî', niî si'riro weé'.

⁹Be'ró Ó'âkî hire werê ko'tegi yi'f re niîwi:

—A'tíro ohâya: “No'ó Ó'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí amûkâ dî'terí bosê nimire i'yâ duti no'orã noho e'katíya”, niî ohâ dutiwi.

Kîf yi'f re niîwã taha:

—A'té uúkuse Ó'âkî hi uúkuse waro niî'.

¹⁰Ó'âkî hire werê ko'tegi tohô niiká ti'ogi, yi'f kîf tiro êho peogí ehâ ke'awi. Yi'f tohô weekâ i'yâgi, yi'f re niîwã:

—Tohô weetikâ'ya. Yi'f kē'ra kîf re da'râ ko'tegita niî!. Yi'f mi'f weeró noho niigí niî!. Tohô niiká mi'f akawerérâ Jesu yeére werê nu'kurâ weeró noho niî!. Yi'f re neê êho peotikâ'ya. Ó'âkî hi pe'ere tohô weeyá. A'tíro niî!. Espírito Santo Ó'âkî hi yee werê mi'tarâre masikâ weéki niîwã. Teé masisé me'ra werékârâ niîwã. Miharota Jesu yeére wererâ kē'ra Espírito Santo masisé o'osé me'ra werêma, niîwã.

Masí cavalo butigí bu'ipi pesasé kiti niî'

¹¹Be'ró, i'mî se pârikâ i'yâwi. Toopí cavalo butigí bahuáwi. Kîf bu'i pesagí a'tíro wamêtiwã. Keoró Weé nu'kugi, Diakî hi kî hi niîwã. Kîf masaré keoró besegí niîwã. Tohô niiká a'me kêegi keoró weegí niîwã. Tohô weégi tohô wamêtiwã. ¹²Kîf kapêri pekâ me'e i'hirí pô'ra weeró noho asiwí. Kîf dipôapire pehê wiôrã pesasé be'torire pesâwi. Kîf re ohâ o'o no'oka wamere kîf se'saro masiwi. ¹³Kîf yaâ su'tiro diî me'ra yosó'karore sâyâwi. Kîf wamêtiwã Ó'âkî hi uúkuse. ¹⁴Kîf yará surâra i'mî sekâharâ kîf re siru tuuwã. Naâ su'tí butisé û'fri marisére sâyâwâ. Naâ cavaloa butirâ bu'ipi pesâwâ. ¹⁵Kîf isêropire di'píhi ise yohári pihire kiowí. Tii pihí me'ra kîf a'ti nukúkâkâharâre kamî da'regisami. Tutuaró me'ra dutigisami.

Naâ i'sêre tee koó miírã tutuaró me'ra níté sa'bese weeró noho kîf a'ti nukúkâharâ yâ'áro weerâre bu'íri da'régisami. Õ'âkî hi tutuâ yí'rigi naâ me'ra uâ yí'riami. Tohô weégi cavalo bu'i pesagí naâre ipíti waro bu'íri da'régisami.¹⁶ Kîf su'tíropí, tohô niikâ kîf isôpi a'tíro ohâ õ'o no'okaro niíwi: "Nií pe'tirâ wiôrâ bu'ipi wiôgi waro niími", nií wâ'yawi.

¹⁷ Be'ró, ni'lkí Õ'âkî hire werê ko'tegi muhípû imí kohokî hi bu'ipi nu'lugíre i'yâwi. Kîf nií pe'tirâ mirikî hiá i'miáropi wiirâre tutuaró me'ra karíkúwi:

—Nerêya. Õ'âkî hi pehé ba'asére apomí.¹⁸ Wiôrâ yee di'ire ba'ârâsa!. Surára wiôrâre, surára tutuarâre, cavaloa di'ire, naâ bu'i pesarâ di'ire ba'ârâsa!. Nií pe'tirâ yee di'ire ba'ârâsa!. Da'râ ko'terâre, da'râ ko'tetirâre, wiôrâre, mehô niirâre nií pe'tirâre ba'ârâsa!, niíwî.

¹⁹ Be'ró, sô'agí mehêkâ bahugíre i'yâwi. Tohô niikâ nií pe'tirâ a'ti nukúkâharâ wiôrâre naa yarâ surára me'ra nerekâ i'yâwi. Naâ nerêka be'ro cavalo butigí bu'i pesagí me'ra, tohô niikâ kîf yarâ surára me'ra a'mê wêherâtíra tohô weewâ.²⁰ Cavalo butigí bu'i pesagí mehêkâ bahugíre yê'êwî. Ápi yaâ weeró noho bahugí, ovelha wi'magí kapé sa'aritigi weeró noho bahugíre yê'êwî. Kífta nií soose kiti werê mi'tagi niíwî. Kífta taha masá yaâ weeró noho bahugíre êho peoáto niígi mehêkâ bahusé pakare weé i'yo basawî. Kíf weé i'yose me'ra nií pe'tirâ yaâ weeró noho bahugí wame ohâ õ'o no'o'kârâre a'tíro weewî. Naâre nií soo, êho peókâ weewî. Yaâ weeró noho bahugí yeê'kere êho peórâ kê'reare meharóta nií soo, êho peókâ weewî. Be'ró, cavalo bu'i pesagí piárâ mehêkâ bahurâre yê'êwî. Naâ piárâ katirâ ta pekâ me'e ditarahopi doke yôó no'owâ. Tii ditára enxofre wamêtise opê weeró noho sipisé me'ra i'hî wi.²¹ Ápêrâ naâ me'rakâharâ pe'ere cavalo bu'ipi pesagí a'tíro weewî. Kíf yaá píhi kîf isêropi kióka píhi me'ra naâre wêhê pe'okâ'wî. Nií pe'tirâ mirikî hiá naa yeé di'ire pahî butia'ro ba'â yapikâ'wâ.

Mil ki'mari wâtîre di'te kûúse nií"

20 Apêye kê'rare i'yâwi. Ni'lkí Õ'âkî hire werê ko'tegi i'mí sepi nií'ki dihátiwî. Kíf nií bahu dutí dihari peekâha sâwire kiowí. Tohô niikâ kome daâhore kîowí.² Kíf pírohó weeró noho bahugíre di'tewí. Pírô neê waro a'ti imí koho da'rêka be'rökî hi pírô nií no'o'kî niími. Kíf wâtiâ wiôgi niími. Kíf re kome daâ me'ra pehé kî'mari, mil ki'mari di'te kûúwî.³ Kíf re nií bahu dutí dihari peepi tuu kehé dihowî. Be'ró tii peé sopere bi'ákâ'wî. Tu'â eha ni'ko, pi'râ bi'akâ'wî. Mil ki'mari masaré nií soo êho peókâ weetíkâ'ato niígi tohô weewî. Be'ró mil ki'mari yí'rí ka be'ro yoâtikâ pââo wîro no'ogisami.

⁴ Be'ró, pehé wiôrâ duhisé kumurire i'yâwi. Tee kumúripi duhirâ a'ti nukúkâharâre beso masísere o'ô no'o'kârâ niíwâ. Ápêrâ kê'rare i'yâwi. Naâ Ó'âkî hi yee kiti, tohô niikâ Jesu yeére wereré bu'iri naâ dipopâre ditê sure no'o'kârâ niíwâ. Naâ yaâ weeró noho bahugí yeê'kere neê êho peotikârâ niíwâ. Tohô niikâ naâ diâpoapi, naâ amûkâripi kîf wameré neê ohâ õ'o no'otikârâ niíwâ. Naâ wêrî'kârâpi niímirâ, masawâ. Naâ masáka be'ro Cristo me'ra mil ki'mari masaré dutí tamuwâ.⁵⁻⁶ Naâ masasé neê waro wêrî'kârâ masá mi'ta'ke nií!. Wêrî'kârâ masá mi'ta'kârâ Ó'âkî hi yarâ yâ'asé moorâ niíma. E'katíma. Naâ opâturi wêrisome. Pekâ me'epi neê wa'âsome. Naâ Ó'âkî hi yekâhasere, Jesu Cristo yekâhasere da'rará

niñrásama. Naâ mil ki'mari Cristo me'ra āpérâre dutírásama. Āpérâ pe'e yá'arâ wérî'kárâ mil ki'mari yi'rí ka be'ropi masará sama.

⁷Mil ki'mari yi'rí ka be'ro wâtiâ wiôgi niî buhu dutí dihari peepi di'te kúú'kire pâao wîrorásama. ⁸Kîf niî pe'tiro a'ti nukúkâkâharâre niî soosere ēho peókâ weegísami. Gogue, Magogue wamétirâ kē'reare meharótâ weegísami. Naa yarâ surárate a'mê wêhe dutigi neêo kúugisami. Naâ surára nukúpori pahirí maa diâ sumútohokâhase weeró noho pâharâ waro niñrásama. ⁹Naâ niî pe'tiro a'ti nukúkâpire se'sâ ni'karásama. Naâ Ó'âkî hi yarâ niirópi, tohô niikâ kî i yaá maka kîf ma'irí makare sitiâ ni'ka bi'arásama. Ó'âkî hi pe'e naâ tohô weekâ ̄yâgi, naâre ̄hâ kô'a dutigi pekâ me'e o'ô dihogisami. Niî pe'tirâ ̄hî pe'tia wa'ârásama. ¹⁰Wâtiâ wiôgi naâre niî sool'ki pekâ me'e ̄hirí ditarahopí kô'â diho no'logisami. Tii ditára opê weeró noho bahusé me'ra sipi ̄hî rosa'. Toopí yaí weeró noho bahugí, ápí niî soose kiti werê mi'tagi naâ piárá kô'â diho no'owâ. Toopíre imí kohori, yamíri pi'etí nu'kurásama. Neê wihasomé.

Butirí kumurohopí duhigí masá weesére besesé niî'

¹¹Be'ró, wiôgi duhirí kumuro butirí kumurohore ̄yâwi. Toopí duhigíre ̄yâwi. Kîf ̄y'ropire a'tí di'ta, i'mâ se buhu dutí diha pe'tia wa'âwi. Teé no'opí niiró bokatíwi. ¹²Be'ró, niî pe'tirâ wérî'kárâ Ó'âkî hi ̄y'ropi nu'kukâ ̄yâwi. Naâ no'ó niirâ niîwâ. Wiôrâ, mehô niirâ niîwâ. Naâ toó nu'kuri kura Ó'âkî hi niî pe'tise masá weé'ke ohâ o'o'ke pûrire pââwâ. Ape pûrî katî nu'kuse kiorâ naâ wameré ohâ o'o no'oka pûrire pââwâ. Kîf wérî'kárâre a'tíro weewí. Naâ weé'ke nikire tee pûripi ohâ o'o no'o'karo nohota naâre keoró besé, bu'iri da'rewâ. ¹³Diâ pakasé maari pakapi wérî'kárâre toopí niîwâ. Di'tápi wérî'kárâ kē'ra toopí niîwâ. Niî pe'tirâ naâ weé'karo nohota niî pe'tisere keoró besé, bu'iri da're no'owâ. ¹⁴Ó'âkî hi masá naâ wêrisére kô'â pe'okâ'wî. Naâ wérî'kárâ niiró kē'reare kô'â pe'okâ'wî. Pekâ me'ehopí bu'iri da'resé opâturi wêrisé weeró noho niî'. ¹⁵Niî pe'tirâ naâre wameré katî nu'kuse kiorâ ohâ o'o no'oka pûripi ohâ o'o no'oya marí'kárâ pekâ me'ehopí kô'â diho no'owâ.

Ape imí koho, apé di'ta dika yuú'ke niî'

21 Be'ró, yi'lí ape imí kohore, apé di'tare ̄yâwi. Too dipóro niî mi'ta'ke i'mâ se, di'tâ buhu dutí diha pe'tia wa'âwi. Diâ pahirí maaho mariwí maha. ²Yi'lí João âyú butia'ri maka, i'mâ se Ó'âkî hi tiropí niirí makare dihátkâ ̄yâwi. Tii maká apé ma'ma maká Jerusalé niîwi. Ayuró apóka maka niîwi. Ni'kó numiô amûkâ di'tegó marapíre âyuró t'i'saâto niîgo ma'mâ su'a no'o'ko weeró noho niîwi. ³Be'ró ni'kí i'mâ sepi niigí tutuaró me'ra uúkukâ t'i'owí. A'tíro niîwi:

—Tí'oyá. Ó'âkî hi masá me'ra niîmi. Naâ me'ra niî nu'kugisami. Naâ kî i yarâ niñrásama. Kîf basita naâ me'ra niî, naâ wiôgi niîgisami. ⁴Naâ ya'ko koóre tuu koégisami. Wêrisé marirósâ. Bihâ wetise, utisé, pûrisé kē'ra marirósâ' maha. Niî pe'tise too dipórokâhase pe'tiá wa'ârosa', niîwi.

⁵Ó'âkî hi wiôgi duhirí kumuropí duhigí a'tíro niîwi:

—Tí'oyá. Yi'lí niî pe'tise apêyere ma'mâ di'akâ dika yuú', niîwi.

Apêye niî nemowî:

—Yi'lí uúkûsere ohâya. Teé diakî hí niisé niî!. Yi'lí niî'karo nohota wa'ârosa', niîwi.

⁶Be'ró a'tíro niîwi:

—Niî pe'tise tu'â elha ni'ko pe'o no'o!. Yi'ita niî mi'tagi, niî tiogipi niî!. No'ó yi'í re ipítia iárá ako wiôrâ nohore yi'í katí nu'kusere o'ögiti. Naâre wapa seésome. ⁷No'ó ãyuró weé yi'ri wetirâ ého peó du'utirâ noho niî pe'tise yi'í “O'ögiti” niî'kere yé'érásama. Yi'í naâ wiôgi niîgisa!. Naâ yi'í põ'ra niîrásama. ⁸Apêrâ pûrikâ uisé bu'iri yi'í re ého peó du'urâ pekâ me'epi wa'ärásama. Tohô niikâ ëho peótirâ, yâ'â butia'sere weerâ, wéhé kô'arâ toopí wa'ärásama. Apêrâ no'ó iáró a'me târâ baha ke'atirâ, ya'í weeró noho ti'ó yâ'a masirâ pekâ me'epi wa'ärásama. Tohô niikâ O'âkî hi mehereta ého peórâ, niî pe'tirâ niî soose piharâ pekâ me'epi wa'ärásama. Tii ditára opê weeró noho bahusé sipi í hísá!. Teé bu'íri da'resé opâturi wêrisé weeró noho niî!.

Ma'ma maká Jerusalé kâhase kiti niî!

⁹Be'ró ni'kí sô'ó niîkârâ sete me'rakí hire i'yâwi. Naâta, naâ niki bu'íri da'reê tioatehe posetise paarike kiowâ. Ni'kí naâ me'rakí hi a'tiro niîwî:

—Teá. Mi'í re O'âkî hi maká ovelha wi'magí weeró noho bahugí nimo nniákhohore i'yogiti, niîwî. Kíí nimó Jesu Cristore ého peórâ niî sî'riro weé!.

¹⁰Espírito Santo kê'esé weeró noho yi'í re i'yowí. Ni'kí O'âkî hire werê ko'tegi írigí pahikihí i'miákihihopi yi'í re miáawí. Toopí yi'í re O'âkî hi tiro niîka makaho dihátisere i'yowí. Tii maká Jerusalé yâ'asé moorí makaho niîwi. ¹¹Tii maká O'âkî hi asistése me'ra pûuro asistéwi. Ítâ peeri wapa bihíse peeri jaspe wamêtise peeri weeró noho asisté, akostíwi. ¹²Tii maká sumútaho pahirâ sâ'riro i'miári sâ'riro niîwi. Tií sâ'riropi doze soperi niîwi. Tee sopéri niki ni'karerâ O'âkî hire werê ko'terâ nu'kuwâ. Tee sopéripire Israel yee kurarikâharâ wamere ohâ ô'o no'owi. Naâ doze kurari niîwâ. ¹³Tií sâ'riropire muhîpü mihâtiro pe'e i'tiá sope niîwi. Muhîpü sâháaro pe'ere i'tiá sope niîwi. Kûúpe' pe'ere i'tiá sope niîwi. Diakí hí pe'e kê'rare i'tiá sope niîwi. ¹⁴Tii makákâha sâ'rirore í tapá paka me'ra tuú yé'e no'owi. Teepagá dozepaga niîwi. Teepagá niki Jesu Cristo bese kûú'kârâ wamere ohâ ô'o no'owi.

¹⁵O'âkî hire werê ko'tegi yi'í re uukûgi ni'kâgi ãrâ gi ouro me'ra weé'kire kiowí. Tigí me'ra tii makáre, sopêrire, tií sâ'rirore keogítigi weewí. ¹⁶Tii maká ba'pâritise pâ'neri meharóta bahuwí. Ni'kâro noho e'sá, ni'kâro noho yoâwi. O'âkî hire werê ko'tegi kíí keokihí me'ra tii makáre keowí. Tii maká yoaró dois mil duzentos quilômetros niîwi. I'miáro, e'saró kê'ra meharóta niîwi. ¹⁷Be'ró sâ'rirore keowí. Sessenta e cinco metros í se bitíwi. Masá keo wiáro noho keowí.

¹⁸Sâ'riro ya'sasépa jaspe wamêtise me'ra weéka sâ'riro niîwi. Tii maká ouro waro me'ra weéka maka niîwi. Ouro éo kuhíri û'íri marisé weeró noho akostíwi. ¹⁹Í tapagá tií sâ'rirore tuú yé'esenaga paka a'tiro weé no'owi. Niî pe'tise Ítâ peeri wapa bihíse peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Niî mi'takahá ya'sasé peeri jaspe wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá safira wamêtise ya'sasé peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá butâ boo kurese ágata wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sasé esmeralda wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sasé berilo wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ewí boo kure crisólito wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ewí boo kure akostíse topázio wamêtise peeri

me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sâ boo kurese crisópraso wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sasé jacinto wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Niî tiokahapia sô'â yiî boó kurese ametista wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi.²¹ Doze soperi niîwi. Tee sopéri niki ni'kâga pérolaho me'ra weé no'o'ke soperi niîwi. Makâ dekopi wa'arí ma'a ouro me'ra weéka ma'a niîwi. Ëo kuhíri akostíro weeró noho bahuwí.

²² Tii makápire neê Õ'âkî hi wi'ire i'yâtiwi. A'tîro niî!. Õ'âkî hi marí wiôgi tutuâ yi'rîagi toopí niîmi. Tohô niikâ Õ'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí kē'ra toopí niîmi. Tohô weéro Õ'âkî hi wi'i mariwí.

²³ Tii makápire muhîpû imî kohokí hi, yamîkî hi sî'oo'sere neê a'mâsome. Õ'âkî hi asistése me'ra âyuró sî'oo' nu'ku!. Õ'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí kîî tii makáre sî'oo'gi niîmi. ²⁴ A'ti nukúkâkâharâ Õ'âkî hi yi'riô no'o'kârâ tii maká sî'oo'se me'ra sihârâsama. A'ti nukúkâkâharâ wiôrâ naâ wiôrâ niî'kere tii makápi miáarâsama. ²⁵ Toopíre yamî marirósâ!. Tohô weéro tii makákâhase soperi susû nu'kukâ'rosa!.

²⁶ A'ti nukúkâkâharâ naâ áyusé niiséti'kere tii makápi miáarâsama.

²⁷ Toopíre neê ni'lâti yâ'asé mii sâhâ no'oya marirósâ!. Yâ'âro weerá, niî soose bikirâ toopíre neê sâhâsâome. Õ'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí yaa pûri katî nu'kuse kiorâ naâ wameré ohâ õ'o no'o'kârâ dî'akî sâhârâsama.

22 Be'ró Õ'âkî hire werê ko'tegi diâre i'yowí. Tii maá ū'îri marirí maa niîwi. Teé akó, katisé warore o'ôwi. Pûuro akostíri maa niîwi. Õ'âkî hi, tohô niikâ kîî makí ovelha wi'magí weeró noho bahugí duhirí kumuro dokapi wihawí. ² Tii maká deko wa'arí ma'api a'mâ birowi. Diâ pî a pe'leseri sumútoho yukí katisé o'osé pî'riwí. Ni'kâ ki'mare dozetiri dikâtiwi. Muhîpûri niki dikâtiwi. Tigikâhâse pûri masaré akô yeese niîwi. ³ Toopíre "Masá yâ'âro weé'ke wapa naâre yâ'âro wa'ârosa!", niîya marirósâ!. Tii makápire Õ'âkî hi, tohô niikâ kîî makí ovelha wi'magí weeró noho bahugí duhirí kumuro niîrosa!. Kîî yarâ kîî re êho peórâsama. ⁴ Bahû yoaropi kîî re i'yârâsama. Naâ diâpoapi kîî wameré kiorâ sama. ⁵ Toopí yamî marirósâ!. Toopí niirâ neê sî'oo'sere iasomé. Muhîpû bo'rê yuusere iasomé. Õ'âkî hi marí wiôgi sî'oo'gisami. Naâ toopí niirâ Õ'âkî hi me'ra dutî tamu nu'kurâsama.

Jesu Cristo maatá a'tîgîsami niisé kiti niî!

⁶ Be'ró Õ'âkî hire werê ko'tegi yi'î re niîwi:

—A'té uûkûse diakî hi niisé niî!. Teé niî'karo nohota wa'ârosa!. Marí wiôgi Õ'âkî hi kîî werê duti'kere werê turiarâre wâkusé o'ôwí. Kîfta kîî re werê ko'tegire o'ôo'wí. Kîî yarâ re maatá be'ropí wa'aâtehere i'yo dutígi tohô weewí.

⁷ A'tîro niîwi:

—Maatá a'tîgîti. A'ti turípi ohâ'kere êho peó yi'tigí noho e'katîgîsami, niîwi.

⁸ Yi'î! João a'té niî pe'tisere i'yâwi. Niî pe'tisere ti'owí. Teeré ti'ó, i'yâka be'ró Õ'âkî hire werê ko'tegi yi'î re i'yó'ki tiro êho peôgi ehâ ke'awi. ⁹ Kîî pe'e tohô weekâ i'yâgi, niîwi:

—Tohô weetikâ'ya. Yi'î kē'ra kîî re da'râ ko'tegita niî!. Yi'î mi'î weeró noho niigí niî!. Mi'î akawerérâ Õ'âkî hi werê duti'kere werê turiarâ weeró noho niî!. Tohô niikâ yi'î niî pe'tirâ a'ti pûripí ohâ'kere êho peó yi'tirâ weeró noho niî!. Yi'î re êho peótikâ'ya. Õ'âkî hi pe'ere êho peôya, niîwi.

¹⁰Kîñ yîñ re niñ nemowî:

—A'ti pûrîpi “A'tîro wa'ârosa” niñ ohâ'ke keoró wa'aâtehe kâ'ró di'sá!. Tohô weégí a'ti pûrîpi ohâ'kere Õ'âkî hi yee kitire ya'yîropi kiotíkâ'ya.

¹¹Kâ'ró di'sá!. Yâ'agí meharóta kîñ iaró weé bata'ato. Yâ'â butia'sere weegí kê'ra meharóta weé bata'ato. Ayugí pûrikâ âyuró weé nu'kuato. Tohô niikâ Õ'âkî hi iaró weé nu'kugi kîñ re keoró wee sirú tuuato, niîwî.

¹²Be'ró Jesu a'tîro niîwî:

—Tohôta niî!. Maatá a'lîgisa!. Yîñ masaré o'oátehere kió!. Naâ nîki naâ keoró weé'kere o'ôgiti. ¹³Yîñta niî mi'tagi, niî tiogipi niî!

¹⁴No'ó su'tiré koé'kârâ weeró noho âyurâ niî sî'rîrâ naâ yâ'âro weé'kere du'ûrâ, e'katírâsama. Naâ katisé o'okihí dikare ba'â masirâsama. Naâ a'ti maká âyú butia'ri makâpi sâhâa masirâsama. ¹⁵Apêrâ pûrikâ yâ'âro weerâ tii makâpire sâhâasome. Yâ'â butia'ro weerâ, yaî weeró noho ti'ó yâ'a masirâ tii makâpire sâhâasome. Tohô niikâ no'ó iaró yâ'âro a'me târâ baha ke'atîrâ, wêhé kôl'arâ sâhâasome. Apêrâ Õ'âkî hi mehereta êho peórâ noho, tohô niikâ niî soosere weé ti'sarâ noho sâhâasome.

¹⁶Yîñ Jesu niî!. Õ'âkî hire werê ko'tegi, yagí me'ra a'ti pûrîkâhase niî pe'tirâ yîñ re êho peóse kurarikâharâre werê duti!. Yîñ diporókî hi wiôgi Davi paramí niî turiagi niî!. Tohô niikâ yôkoáwî bo'reâ mihatiri kura asisté mihatigi weeró noho niigí niî!, niîwî Jesu.

¹⁷Kîñ tohô niîka be'ro Espírito Santo, tohô niikâ Jesu Cristore êho peórâ a'tîro niîwâ:

—A'tî bakeo'ya, niîwâ.

No'ó a'teré ti'orâ noho kê'ra “A'tiáto”, niiáto.

No'ó ako wiórâ sî'rí sî'rîrâ noho a'tiáto. Akó katisé warore o'osére sî'rîrâ a'tiáto. Tee neê wapa marírosa!.

¹⁸Niî pe'tirâ Õ'âkî hi yee kitire a'ti pûrîpi ohâ'kere ti'orâ re a'tîro niî werê yuugíti. No'ó a'ti pûrîpi ohâ'kere ohâ yî'rîogí nohore Õ'âkî hi bu'îri da'regísamí. A'ti pûrîpi bu'îri da'resére ohâ'ke nohoreta kîñ re weegísamí. ¹⁹No'ó a'ti pûrîpi ohâ'kere di'agí nohore Õ'âkî hi a'tîro weegísamí. Kîñ ohâ di'a'karô nohota Õ'âkî hi katî nu'kuse kiorâ ohâ ð'o no'oka pûripire kîñ wameré koegísamí. Kîñ yukâ'gi katisé o'okihí dikare ba'âsome. Kîñ tii maká âyurí makare sâhâasome. A'te kitíre a'ti pûrîpire ohâ no'o!.

²⁰Jesu Cristo a'teré werêgí, a'tîro niîmi:

—Tohôta niî!. Kâ'roákâ di'sá' yîñ dihátiatoho, niîmi.

Tohôta wa'ârosa!. Wiôgi Jesu, keêro a'tî bakeo'ya. ²¹Marâ wiôgi Jesu Cristo misâ niî pe'tirâre âyuró weeáto. Tohôta weeáto.